

BULLETIN WIJNANDSRADE

Bulletin Wijnandsrade

Jaargang 42, nummer 71 (zomer 2023)

Uitgave van 'de Vrienden van Wijnandsrade'

Redactie-adres: Wiel Oehlen, Goswijnstraat 2, 6367 EB Voerendaal
(w.oehlen@kpnmail.nl)

Bulletin Wijnandsrade is een uitgave van 'de Vrienden van Wijnandsrade'. Het bevat nieuws, artikelen, opstellen, fotoreportages, interviews en historisch getinte bijdragen. Het centrale thema van het blad is: 'Wijnandsrade in de ruimste zin van het woord in kaart brengen'. Het doel van Bulletin Wijnandsrade is kennis over ons dorp (historie, cultuur, natuur en actuele ontwikkelingen) te verspreiden. Het blad verschijnt twee keer per jaar.

Wilt u reageren?

Wilt u ook een artikel schrijven?

Ook interesse en inspiratie?

Lever uw bijdrage of reactie dan in bij ons redactie-adres of mail naar: w.oehlen@kpnmail.nl.

Mocht u in het bezit zijn van oude foto's, kaarten, prenten, artikelen, enz., die betrekking hebben op Wijnandsrade en die u verantwoord in beheer wilt geven of wilt laten kopiëren, scannen of fotograferen; neem dan contact op met een van onze bestuursleden. Hetzelfde geldt voor historische attributen of (mogelijke) archeologische vondsten uit de bodem in en rondom Wijnandsrade. De namen van onze bestuursleden staan achter in dit bulletin.

Druk

Drukkerij Jacobs, Schimmert

Vormgeving

Eric Limpens

Foto omslag

Wiel Oehlen

Inhoud

Afscheid van Pie Hobus (de redactie)	Pag.	2
Groots afscheid van de dorpsdokter in een dankbaar dorp (Theo Stevelmans)	Pag.	3
De draden die in een klein dorp de gemeenschap weven, breken langzaam af (Marcia Luyten)	Pag.	9
Thuis (Karien Goessens-Schrijen)	Pag.	11
Jaarvergadering (Henk van Malkenhorst)	Pag.	14
Het bestuur (de redactie)	Pag.	18
Een nieuwe rol in Wijnandsrade (Wilfried Dabekaussen)	Pag.	23
Vol ambitie vooruitkijken (Léon Rijkx)	Pag.	25
Ledenvergaderingen hoeven niet saai te zijn (Theo Stevelmans)	Pag.	28
In het spoor van Stephanus (Wim Stevelmans)	Pag.	32
Boomplantdag (Wilfried Dabekaussen)	Pag.	36
Koenraad Pieter Hartmann: zijn loopbaan en zijn gezin (Jos Linssen)	Pag.	38
'Wijnandsrade bruist' (de redactie)	Pag.	51
Aanvullingen en correcties (de redactie)	Pag.	51
Gemengd nieuws (Jack Jetten)	Pag.	52
Memorial walk 2023 (Paul van Zwijndrecht)	Pag.	56
Koninklijke onderscheiding voor Jan Bos (het bestuur)	Pag.	58
Orde van Verdienste van de gemeente Beekdaelen voor Louis Cordewener (het bestuur)	Pag.	59
Hubert Vijgen van de Vink, deel 1 (Jos L'Ortye)	Pag.	63

advies - beheer - beleggingen - taxaties

WRM makelaars.nl

Zinkenstraat 33 | 6363 EG Wijnandsrade
Tel. 045 - 5650594 | worm-realestate@hetnet.nl

Afscheid van Pie Hobus

Het zal (vrijwel) niemand zijn ontgaan. Op 1 januari sloot de huisartsenpost van Dr. P.P.M. Hobus in de Oudenboschstraat definitief zijn deuren. Daarmee kwam een einde aan de meer dan dertigjarige praktijk van onze dorpsdokter Pie en zijn team. Dat hij bij de mensen van Wijnandsrade na al die jaren nauw aan het hart ligt, mocht wel blijken op vrijdag 30 december toen hij op het kasteel afscheid nam. Een niet aflatende stroom familie, vrienden, bekenden, maar vooral oud-patiënten kwam Pie de hand drukken en dank zeggen voor het vele dat hij voor het dorp heeft betekend. Bij gelegenheid van zijn afscheid reikte locoburgemeester Henk Reijnders aan Pie Hobus en niet te vergeten aan zijn trouwe en evenzeer gewaardeerde assistente Josien Deguelle een gemeentespeld uit, als blijk van waardering voor hun verdiensten voor de plaatselijke gemeenschap.

Om het grote belang en die breed gedragen waardering tot uitdrukking te brengen, laten wij hierna plaatsgenoot en oud-patiënt Theo Stevelmans in een sfeervol portretje aan het woord, waarna u een recente column van Marcia Luyten aantreft. Marcia verzorgt wekelijks in de Volkskrant een veel gelezen bijdrage over een actueel thema. Zij greep het afscheid van de dorpsdokter van Wijnandsrade aan om het verdwijnen van cruciale voorzieningen in de dorpsgemeenschappen van ons land in een breder perspectief te plaatsen en aan de kaak te stellen. En die column ontlokte aan Karien Goessens-Schrijen een reactie, die wij u ook niet willen onthouden.

De redactie

E. Marell Verhuur

Evenementen-materialen

Terstraten 9, 6361 GJ Nuth Tel. 045 - 577 85 02

Groots afscheid van de dorpsdokter in een dankbaar dorp

Het gebeurde op vrijdag de dertigste december, voor mij niet een dag die feestelijke gevoelens oproep. Na ruim vierendertig jaar zwoegen tot heil van de mensheid werd onze dorpsdokter Pie Hobus die dag op een overweldigende manier in de bloemetjes gezet. Met de voorraad drank en andere heerlijkheden die zijn afscheid nemende patiënten aandroegen, zou je een meerdaags bacchanaal voor het hele dorp kunnen organiseren. De foto die hij mij van de enorme hoeveelheid voedsel en drank 'whatsappte', die hij zo te zien bij gebrek aan opslagruimte maar even in zijn huiskamer had uitgesteld, leek uit een scene van de beroemde film 'La Grande Bouffe' te komen. 'Mijn God Pie, waar moet je de komende dagen leven in je huis', was mijn eerste gedachte bij de foto.

Loco-burgemeester Henk Reijnders, Josien Deguelle en Pie Hobus
(foto: Tiba Hobus).

Wijnandsrade

Daarbij was ervoor gekozen om tegelijkertijd het afscheid van Josien, zijn trouwe rechterhand, te vieren. Mijn vrouw Chris drukte mij op het hart haar beslist niet te vergeten. Het geduld dat zij opbracht, zelfs voor de iets mondigere patiënten – om die veeleisende categorie van bezoekers van de praktijk voorzichtig te omschrijven – had haar bewondering gewekt. Wat was zij bekwaam en geknipt voor haar vak en daarbij nog sympathiek ook. Vandaar dat het mij niet verbaasde dat niet alleen Pie maar ook Josien op de dertigste december werd onderscheiden door de loco-burgemeester van Beekdaelen. De gemeentelijke speld voor burgers, die een bijzondere betekenis hebben gehad voor de gemeenschap, hebben beiden verdiend. Ook de trots van Wijnandsrade en dan bedoel ik Marcia Luyten, stond er in een column in de Volkskrant bij stil dat de laatste huisarts van Wijnandsrade ermee stopte.

Weer is er een belangrijk stukje geschiedenis geschreven en heeft de laatste dorpsarts van Wijnandsrade op onvergetelijke wijze een plaatsje veroverd in de eeuwenoude geschiedenis van het trotse kasteeldorp. De unieke praktijkruimte ga ik missen.

Ofschoon onze dorpsdokter op medisch gebied meeding met zijn tijd, stond de tijd in de wachtruimte in de Oudenboschstraat massaal stil. Je zou het niet verwachten om een oorverdovende stilte aan te treffen in een wachtruimte met zoveel klokken. Nog nooit heb ik er zoveel tegelijkertijd, eensgezinds zienilstaan. Een rustoord voor klokken uit alle mogelijke windstreken. Bij een aantal van die klokken had Pie een passend, tot de verbeelding sprekend, verhaal. Hij vertelde dat met zoveel elan dat zij in mijn ogen promoveerden tot klokken met karakter. Hoe snel gaat het wachten dan voorbij als de tijd niet beweegt en er intussen heel wat te kijken valt, niet alleen op het gebied van klokken.

Je kon ervoor kiezen om je in de jaren vijftig onder te dompelen en dat unieke geheel, achterover leunend, vanuit een ietwat krakende, 'vijftiger jaren' bioscoopstoel te bewonderen of rechttop, vanuit een statige, leren armstoel die zijn beste tijd had gehad en met een kreunende por in je zitvlak aangaf dat deze er eigenlijk niet van gediend was dat je er op ging zitten.

Of in het geval van een kind vanaf de rug van een van de olifantjes, in slagorde opgesteld, voor elke leeftijd een. De meeste dikhuidjes namen wat uitstraling betreft in omvang toe, door de boeiende beschrijving hoe hij er aan gekomen was. Vanzelfsprekend was er ook voldoende comfortabel 'zitgerei', maar daar koos ik nooit voor in zo'n avontuurlijke omgeving.

Het interieur (foto's: Theo Stevelmans).

Wynant, 1994

Als je je dan toch nog verveelde en als dan niemand keek, kon je eventueel even stiekem je gewicht controleren op een sierlijke, prachtig gestileerde 'Art Deco' personenweegschaal uit de oude doos, duidelijk geïnspireerd op de beide wolkenkrabbers Empire State Building en Chrysler Building, de trots van New York, eveneens in Art Deco stijl. Het chauvinistische pronkstuk vertikte het om moderne euromunten te slikken. Het was in de vorige eeuw blijkbaar overvloedig gevoed met "one dime coins", die je dan jammer genoeg net weer niet bij je had. Het ding was van oorsprong Amerikaans en van onverwoestbaar gietijzer, dat in die tijd al dringend gewenst was door het overgewicht van de gemiddelde Amerikaan.

En wat te denken van dat brilletje. Ik werd er als eerste op gewezen door de kinderen van een vriend, toen de naam Hobus viel. Ik denk dat menig kind geen tijd had om angstig te zijn voor de dokter en alleen maar oog had voor het splijtbare, wonderbaarlijke toverbrilletje uit twee stukken, dat hij steeds met beide handen, elke hand aan een helft, plechtig op zijn neus plantte en dat daar dan als één geheel bleef staan, als de dokter zijn Apple computer raadpleegde. Ik hoor het kinderstemmetje nog: 'Dat toverbrilletje vond ik leuk, mamma'.

Maar aan alles komt een einde. Jammer, wat gaan we die originele praktijk missen! Unieke smaak wordt ingeruild voor algemene moderniteit. Of persoonlijke aandacht en betrokkenheid in de toekomst dezelfde prioriteit gaan innemen in het nieuwe, druk bezochte medisch centrum in Nuth, moeten wij afwachten. Het spreekt voor het solidariteitsgevoel van onze gepensioneerde dorpsdokter dat hij dit oprecht hoopt. Zijn ogen spraken onmiskenbaar de waarheid, toen hij deze wens tegen mij uitsprak.

Hoeveel waardering kan een gemeenschap uitstralen voor zijn dorpsarts. Want dat was hij, een echte dorpsdokter. Niet zomaar een huisarts, daarvoor was hij te betrokken, zijn sociale bagage te uitgebreid. Die waardering zal alleen maar groeien naarmate de tijd vanaf de dag van zijn afscheid verstrijkt en zijn vroegere patiënten afhankelijk worden van de regelzucht en de vaak verfoeibare, arbitraire zucht van de zorg naar 'vernieuwing', tegenwoordig het infame woord voor 'bezuiniging'.

En wat komt er op ons af na dat gezondheidscentrum, als dat ook weer zijn langste tijd heeft gehad? Gaat de zoveelste 'app' op onze smartphone de medische taak overnemen? Die dingen worden in de toekomst zo gebruiksvriendelijk dat iedereen, ook de senioren onder ons, niet meer 'smart' hoeven te zijn om zich eraan over te geven. Je spreekt gewoon tegen je broekzak: 'Ik heb een zeurende hoofdpijn, waar kan dat vandaan komen?' Waarna de gebruikelijke 'riedel' aan vragen op je af wordt gevraagd, te beginnen bij: 'Hoeveel heb je gisterenavond gedronken?'

Want vergis je niet en dan gebruik ik het volgende spreekwoord met genoeg foutief: 'Dat sluwe ding in je broekzak kent je na verloop van tijd als je broekzak'. Zo'n 'uitgekookte' smartphone is niet gezegend met menselijke empathie, het is je dorpsdokter niet, het krenge zet je gewoon in je hemd waar iedereen bij is.

Ik zei het al, een uniek tijdperk is afgesloten, voorgoed. Heimwee naar onze geliefde dorpsdokter zal niet lang op zich laten wachten. Maar het leven gaat door, de herinneringen leven voort. Het afscheid bracht zijn patiënten, ondanks het gure weer, massaal op de been. Er stond zo'n harde wind dat de tent die voor de ingang stond van de horeca-uitspanning van het kasteel, het luchtruim dreigde te kiezen. Toch stond er een indrukwekkende file, afscheidnemende patiënten de gure wind en regen te trotseren.

Menige paraplu sneuvelde voor het goede doel.

Wordt vervolgd.

Theo Stevelmans
Een dankbare patiënt

Pie met zijn dochters, v.l.n.r.: Camille, Pie, Isis, Tiba (foto: Annick Lemallyeux).

Eindelijk tijd voor hobby's (foto: Theo Stevelmans).

Menvita

Natuurlijk gezond

Swierderkerkweg 6 • Wijnandsrade
www.menvita.nl • 06-52618142

De draden die in een klein dorp de gemeenschap weven, breken langzaam af

De huisarts van Wijnandsrade trekt morgenmiddag de deur van zijn praktijk voorgoed dicht. Daarna kunnen zijn patiënten niet meer in hun dorp naar de dokter. Vierendertig jaar zat hij aan de Oudenboschstraat. Vroeger hoorde je in de wachtkamer het donderjagen van voetjes boven je hoofd. Op zolder zat lang geleden een peuterspeelzaal. Bij de ingang van de praktijk kon je rechtsaf naar het Groene Kruis, maar dat herinneren alleen de ouderen zich nog.

Zo verdwenen ook geruisloos de logopedist, de tandarts, een van twee fysiotherapeuten, de bakkerswagen en de benzinepomp bij de smidse. Een schok was de sluiting van de kleine buurtwinkel. De IFA verkocht steeds vaker alleen nog wat was vergeten in de grote supermarkt een dorp verderop; daar kan een kruidenier niet van leven. Maar wat is een dorp zonder winkeltje. De Rabobank vertrok in 1997. Er kwam geen geldautomaat. De kapsalon van de familie Boermans was generaties lang de dorpspomp van de in 1980 bijna tweeduizend inwoners van Wijnandsrade. Ook wie niet geknipt werd, liep onder een swiebertjeklingel binnen voor het laatste nieuws. Toen de laatste Boermans de zaak sloot, was in een verbouwde garage een uitstekende nieuwe kapster begonnen, maar de levende gazet was weg.

De ernaast gelegen slagerij hield er in 2006 mee op. Het witte hoekpand met de grote winkelruit en hammen aan de haak was karakteristiek voor het dorp. Er hangen nu lamellen. In het kleine Limburgse kerkdorp kwamen ook winkeliers langs de deur. De melkboer liet volle flessen achter in de mand bij de

Wijnandsrade

voordeur. De bakker hing het waldkornbrood in een zak aan de deurklink. De SRV-wagen en het IJspaleis reden door de straat, de loemeleboer (voddenman) liet luid weten dat hij er was. Helemaal uit Roermond kwam naar ons schoolplein de Bibliobus. Daarmee was donderdag mijn mooiste dag van de week. Ergens eind vorige eeuw bleef ook de Bibliobus weg.

Van de 26 verenigingen uit 1973 is de helft over. De postduivenvereniging en de lokale afdeling van de mijnwerkersbond doofden met de kompels uit. Maar ook de trimsociëteit, de volleybalvereniging, de schietvereniging, het majorettenkorps en het drumkorps, een kegelclub, de gymnastiekvereniging, de judoclub, de foto- en filmclub en de vereniging voor jonge boeren verdwenen.

Vaak wordt gewezen op minder subsidies, er is ook minder animo voor verenigingswerk. Toen na veertig edities en 400 duizend bezoekers de voorzitter van het jaarlijkse cultuurfestival op kasteel Wijnandsrade een opvolger zocht, meldde zich niemand. Een van de 150 vrijwilligers was in tranen. Het waren altijd zulke geweldige dagen geweest.

De basisschool is open dankzij leerlingen uit andere dorpen. Die komen omdat de school zo goed staat aangeschreven. Met alleen kinderen uit het eigen dorp zou de school dicht moeten. Daarmee blijft een van de laatste productieplaatsen voor sociaal kapitaal nog even gespaard. De kerk, eeuwenlang het hart van de gemeenschap, is een schim van wat ze was. Van de zes cafés in 1973 zijn er nog twee open. De sportclubs die door de week de zaal en de bar van het gemeenschapshuis vulden, trainen liever in de grote sporthal een paar kilometer verderop.

De draden die in een dorp een gemeenschap weven, breken zo langzaam af. En voor wie geen auto heeft, ook de lijnen met buiten. De rechtstreekse busverbinding met Heerlen is opgeheven. Wel rijdt elk uur een busje naar het volgende dorp, waar de trein naar Heerlen stopt. Vanaf daar kunnen de mensen van Wijnandsrade lopen naar de bank, de winkel, de tandarts en, vanaf maandag, naar de dokter.

Marcia Luyten
28 december 2022

Thuis

Hoe lang kun je doen over vijfhonderd meter? Als het aan Sientje ligt ongeveer een half uur. Voor een vierjarige is elk plantje een bos, elke stoeptegels een metropool. Als we in de ochtend naar school lopen vanaf de Oudenboschstraat kunnen Cato en ik nog zoveel haast hebben, we nemen de tijd. En dat is geen straf, want er is genoeg te kletsen. Voordat de tweede vijver in zicht komt, hebben we de buurjongens uitgezwaaid, bijgepraat met Robin, Jinte over de kiezel-oprit zien struikelen en een sportvisser begroet. Bij de tweede vijver komt het pas echt op gang en zwermen de kinderen over stoepen en fietspaden richting schoolplein.

Toen Vincent en ik tien jaar geleden in Wijnandsrade kwamen wonen, werd ons verteld dat de basisschool misschien moest sluiten binnen een paar jaar. Maar dat is niet wat er gebeurde. Er kwamen meer jonge gezinnen in het dorp en groep 1 en 2 van de lagere school stroomden vol. De BSO heeft inmiddels voor verschillende dagen een wachtlijst en de school telt meer dan negentig leerlingen. Dat klinkt misschien niet als veel, maar als ze allemaal meedoen aan de Halloweenocht, blijkt het toch een behoorlijk aantal kinderen om de stuipen op het lijf te jagen. Als ik een afspraak bij de kapper La Vie Petit wil maken, houd ik er rekening mee dat ik een paar weken van tevoren bel.

Dorpen zijn veranderd in de afgelopen veertig jaar. Kruideniertjes sloten hun deuren, huisartsen gingen met pensioen en waar ooit de SRV-wagen reed, rijdt nu het Picnic-karretje. Dat is niet uniek voor Wijnandsrade, ik zag het ook gebeuren in Mheer, het Heuvelanddorp waar ik ben opgegroeid in de jaren tachtig en negentig. Toch hebben mijn kinderen een jeugd die veel lijkt op die van mij. Een jeugd waarin ze wel zeven vriendjes op loopafstand vinden. Of anders in de speeltuin. Of het bos. Of bij het 'Ijsjeskasteel'. In tegenstelling tot vriendinnen in de Randstad hoeft ik geen speelafspraken in te plannen, de kinderen regelen het onderling zelf. En met de zomer voor de deur, kijken we uit naar gezellige avonden bij de barbecue in de tuin en een Weiefieës om de opening van het Bakkes te vieren.

Natuurlijk is het jammer dat onze dorpsdokter de deuren sloot, maar ik zie ernaar uit om Pie weer te zien bij de volgende vergadering van 'De Vrienden van Wijnandsrade'. Want ondanks alle veranderingen aan de oppervlakte, geloof ik dat een dorp in essentie zichzelf blijft dankzij de

Wijnandsrade

dorpelingen. En hoewel ik ben opgegroeid in Mheer, kan ik in alle eerlijkheid zeggen dat ook ik in Wijnandsrade ben geworteld. Ik weet zeker dat ik niet de enige 'nieuwkomer' ben die dat zo voelt.

Karien Goessens-Schrijen

DUURZAME EN MILIEUVRIENDELIJKE PRODUCTEN voor de doe-het-zelvers

Ruim assortiment glazen weck en inmaak potten

Zelf kaas, boter en yoghurt maken

Diverse glazen flessen en fermentatie flessen

Zelf fruit, groenten zuivel of vlees verwerken

www.natuurlijkerleven.eu

Natuurlijker leven
Omdat het ook anders kan

Professioneel
en betrouwbaar!

petit

• verbindt •

• telecom • projectmanagement • IT oplossingen • domotica & beveiliging

Stationstraat 59 • 6361 BH Nuth • T 045 524 23 24 • petitverbindt.nl

RIJSCHOOLROGER

Staat al 10 jaar garant voor kwaliteit

- Rijlessen schakel
- Rijlessen automaat
- Aanhangwagen binnen 1 dag
- Gratis introductieles Categorie B
- Theorielessen
- Erkend instructeur
- ADHD, Autisme en Faalangst
- Voorbereiding voor Rijtesten

WWW.RIJSCHOOLROGER.NL | T: 06 – 47 38 24 15

Jaarvergadering

Algemene Ledenvergadering Vrienden van Wijnandsrade d.d. 20 maart 2022, Gemeenschapshuis Wijnandsrade, 19.30 – 20.30 uur

Blijkens de presentielijst zijn aanwezig: zevenenzestig leden.

Welkom en opening door de voorzitter en mededelingen

Om 19.30 uur opent Wilfried Dabekaussen de vergadering, heet iedereen welkom en memoreert het bijzondere karakter van de vergadering. Deze staat immers voor een belangrijk deel in het teken van de (uitgestelde) viering van het veertigjarig jubileum, dat vanavond een culminatiepunt vindt in de presentatie van het boek *'De Kerk in het midden'* over de geschiedenis van de Sint Stephanuskerk van Wijnandsrade. Daarover later meer.

Herdenking overleden leden tijdens het afgelopen jaar

Met een minuut stilte herdenkt de vergadering het overlijden van de leden: K. Gerards (oud bestuurslid van de Vrienden); E. Gerits; H. J. Jansen; J. Krotwaar (oud bestuurslid van de Vrienden); mevrouw Meessen-Luijten; mevrouw Muijtens- Steins; J. Seijen (voormalig voorzitter van de fanfare en oud-kerkbestuurder); J. Selder (acoliet in onze kerk), C. Snijders; H. Souren; J. Toonen.

Verslag van de jaarvergadering van 21 april 2022

Het verslag wordt zonder opmerkingen vastgesteld.

Verslag van de activiteiten van het afgelopen jaar

De voorzitter geeft een mondeling overzicht van de activiteiten van de vereniging van het afgelopen jaar. In maart werd met veel succes een poëziemiddag georganiseerd in de Brasserie van het kasteel. Zoals gebruikelijk hebben weer de voettochten naar respectievelijk Sittard (voor de 147ste keer!) en naar Wittem plaatsgevonden. De laatste mag zich in steeds meer deelnemers verheugen. Op 4 mei herdachten wij de gevallen bij het monument aan de kerkmuur. In juni werd ook in 2022 weer een opstelwedstrijd voor de hoogste klas van de basisschool georganiseerd. En in september verleende onze vereniging wederom medewerking aan een nieuwe versie van de "Memorial Walk", ditmaal rond een herdenkingsplaats in Aalbeek. In 2022 werden verder voorbereidingen getroffen voor de (door Corona vertraagde)

jubileumviering in verband met het veertigjarig bestaan. Voor enkele bestuursleden heeft in het bijzonder de voorbereiding van het jubileumboek veel tijd en inzet gevraagd. In verband met een op handen zijnde ingrijpende bestuurswisseling werd in oktober een feestelijke bijeenkomst georganiseerd van zittende (en recent afgetreden) bestuursleden. Een ledenwerfactie in 2021 en 2022 heeft geleid tot een sterke uitbreiding van het aantal leden; de meest recente telling komt uit op vierhonderdachtentachtig leden. Een speciaal woord van waardering gaat daarbij uit naar bestuurslid Louis Cordewener, die zich hiervoor sterk heeft ingezet.

Exploitatierkening 2022 en begroting 2023

De voorzitter en de penningmeester Rein Krikke geven een korte toelichting op de jaarstukken. De financiële situatie van de vereniging is meer dan gezond met een eigen vermogen van rond € 15.000,--. Pierre Sniijders heeft geconstateerd dat er in 2022 geen subsidie van de gemeente is ontvangen. De penningmeester licht toe dat deze inderdaad tot nu toe niet binnen is; de gemeente is herhaaldelijk op dit verzuim gewezen en bij de dezer dagen in te dienen nieuwe subsidie-aanvraag voor 2023 zal hij de gemeente weer op dit verzuim aanspreken.

Verslag van de kascommissie

De kascommissie, bestaande uit Bart Vromen en Paul van Zwijndregt, heeft de exploitatierkening 2022 en het overzicht van bezittingen en schulden onderzocht en stelt de vergadering voor deze goed te keuren/vast te stellen, onder dankzegging voor het geleverde werk van de penningmeester. Wel stelt de commissie dat het exacte ledenaantal moeilijk kon worden vastgesteld en dat het aantal achterstallige ledenbijdragen evenmin goed kon worden bepaald. Daarvoor wordt dringend aandacht van het bestuur gevraagd, mede omdat deze opmerking ook door de vorige kascommissie voor eerdere boekjaren al is gemaakt. Ook het invorderingsbeleid zal beter aangepakt moeten worden; de commissie meent dat niet-betalende leden na schriftelijke herinnering en mondelinge navraag geen bulletin meer dienen te ontvangen en uit het bestand verwijderd moeten worden. Verder vraagt de commissie zich af of de bankzaken van dorps- en schooltuin 'Het Paradijsje' wel in de exploitatierkening van de vereniging moeten worden geadministreerd. De voorzitter dankt de commissie voor haar werk en zegt toe de (herhaalde) opmerkingen in het bestuur aan de orde te zullen stellen.

Décharge van het bestuur

Overeenkomstig het advies van de kascommissie wordt het bestuur door de vergadering décharge verleend voor het financiële beleid over het jaar 2022.

Benoeming nieuwe kascommissie

Paul van Zwijndregt is bereid alsnog een jaar zitting te blijven houden in de kascommissie. Tot tweede lid wordt met diens instemming Rob Kooymans benoemd.

Bestuurssamenstelling/Bestuursoverdracht

De voorzitter zal na een zittingsperiode van zeventien jaar de voorzittershamer neerleggen, hij blijft wel lid van het algemeen bestuur. Ook penningmeester Rein Krikke treedt af, waarna ons lid Pierre Snijders hem looft om zijn kwaliteiten als penningmeester. Het bestuur stelt voor om Leon Rijkx te benoemen tot nieuwe voorzitter en om verder als nieuwe bestuursleden te benoemen: Marlou Vromen-Kleintjens (beoogd penningmeester) en tot leden: Wilfried Dabekaussen, Pie Hobus en Rein Borggreve. De vergadering besluit bij acclamatie (en met applaus) dienovereenkomstig.

De voorzitter stelt vervolgens voor om de aftredende bestuursleden (Rein Krikke, Ria Marell en Esther Steins) te benoemen tot erelid van de vereniging, als bewijs van erkentelijkheid voor wat zij voor de vereniging hebben gedaan. Ook dit voorstel wordt met applaus geaccordeerd.

Het woord is aan de nieuwe voorzitter

Leon Rijkx zegt de vergadering dank voor het in hem gestelde vertrouwen. Hij zegt zeer gemotiveerd te zijn om de vereniging verder vooruit te helpen op de weg, die zijn voorganger zo lang en zo intensief heeft uitgestippeld. Ongetwijfeld zullen er nuanceverschillen zijn, maar het welzijn van de Wijnandsraadse gemeenschap staat ook bij hem hoog in het vaandel. Hij zal zich daarvoor ten volle inzetten en vertrouwt op de steun van de leden en van zijn medebestuursleden. Namens het voltallige bestuur stelt hij vervolgens voor de scheidende voorzitter, Wilfried Dabekaussen, te benoemen tot erevoorzitter van de vereniging. Ook dit voorstel wordt bij acclamatie en met applaus door de vergadering geaccordeerd en gaat vergezeld van een bloemenhulde aan echtgenote Mieke. Voor de aftredende bestuursleden is er eveneens een attentie.

Activiteiten 2023

De scheidende voorzitter geeft nog een overzicht van de voorgenomen activiteiten voor het jaar 2023, waaronder de nieuwe beplanting van het kerkhof (net als het nieuwe bakhuis een cadeau vanwege het veertigjarig jubileum van de vereniging) en overhandigt vervolgens de voorzittershamer aan de nieuwe voorzitter Léon Rijxx.

Sfeerimpressie (foto: Justine Salden).

Rondvraag

Vanuit de vergadering zijn er op dit moment geen suggesties voor nieuwe activiteiten in 2023. De vergadering wordt eraan herinnerd, dat op 11 juni aanstaande (ook in het kader van de jubileumviering) een feestelijk 'weidefeest' zal worden georganiseerd rondom de ingebruikneming van het nieuwe bakhuis. De voorzitter sluit de vergadering om 20.20 uur, waarna Jack Jetten, mede namens de andere auteurs Jos L'Ortye en Wiel Oehlen, het nieuwe boek 'De kerk in het midden' presenteert.

Henk van Malkenhorst
Secretaris a.i.

Het bestuur

Bestuurssamenstelling

Tijdens de algemene ledenvergadering werden er nogal wat bestuurswisselingen bekrachtigd. Een overzicht van de actuele stand van zaken:

Voorzitter:	Leon Rijkx
Secretaris:	Vacature, Henk van Malkenhorst (secretaris a.i.)
Penningmeester:	Marlou Vromen-Kleintjens
Bestuursleden:	Rein Borggreve Louis Cordewener Wilfried Dabekaussen Nicolle Driessen Hubert Gerards Karien Goessens-Schrijen Pie Hobus Jack Jetten Math Marell Wiel Oehlen

V.l.n.r.: voormalig secretaris Rinus van den Nieuwenhof, nieuwe penningmeester Marlou Vromen-Kleintjens, scheidend voorzitter/nieuwe erevoorzitter Wilfried Dabekaussen, nieuwe voorzitter Leon Rijkx, scheidende penningmeester/nieuw erelid Rein Krikke, nieuw erelid Esther Steins, secretaris a.i. Henk van Malkenhorst, op de foto ontbreekt het nieuwe erelid Ria Marell (foto: Justine Salden).

Op 22 december 1981, enkele dagen voordat een grootschalige herindelingsoperatie van de zelfstandige gemeente Wijnandsrade een van de kerkdorpen van de gemeente Nuth zou maken, zag de stichting 'De Vrienden van Wijnandsrade' het daglicht. Aan de wieg van de Vrienden stonden de volgende bestuursleden: J.H.L. Jansen (voorzitter), burgemeester F. Cortenraad (erevoorzitter), M.E. Marell (vicevoorzitter), J.J.A. Jetten (secretaris), H.A. van Malkenhorst (penningmeester), A.M. Bloebaum-Habets (lid), A.M.K. Erkens-Herdick (lid), hoofd der school P.A.T. Hock (lid), F.A.F. Gerards (lid), J.W. Meessen (lid), pastoor J.E.M. Zinken (lid).

Tijdens de publiekspresentatie van het boek 'De kerk in het midden' overhandigde de nieuwe voorzitter van de Vrienden Leon Rijkx de eerste exemplaren van het boek – als klein eerbetoon – aan de vijf bestuursleden van het eerste uur die nog onder ons zijn. Op de foto v.l.n.r.: Jack Jetten, Frans Cortenraad, Jos L'Ortye, Math Marell, Zef Meessen, Henk van Malkenhorst, Wiel Oehlen (foto: Justine Salden).

Leon Rijkx overhandigt het boek aan Wiel Oehlen.

Jack Jetten aan het woord.

Jos L'Ortye aan het signeren (foto's: Justine Salden).

Luijten GROEP

luijtengroep.nl

Alles in één hand, dat ontzorgt!

Luijten Groep is een dynamisch en energiek bedrijf, dat bestaat uit een team met groene vingers, harde werkers en knappe koppen. Sinds de oprichting in 2003 hebben we al menig project met plezier mogen ontwikkelen, uitvoeren en onderhouden.

Luijten Groep staat voor totale ontzorging van onze opdrachtgevers. We bundelen onze krachten, werken samen en combineren de beste diensten van onze bedrijven zodat we van ontwikkeling tot advies en van uitvoering tot nazorg een maatwerk totaalpakket kunnen bieden. Samenwerking versterkt! Luijten Groentechniek BV, Equipment Service Zuid BV en Greenspot & Co BV bundelen haar talenten in Luijten Groep!

Luijten Groentechniek

- Design & Construct
- Tuin aanleg en onderhoud
- Openbare ruimte
- Landschap beheer
- Grondverzet
- Boomverzorging
- Gladheidbestrijding
- Reinigingstechniek

Equipment Service Zuid

- Inkoop, verkoop en verhuur materieel
- Onderhoud en reparatie van alle merken machines
- Grondverzet
- Transport
- Groenvoorziening en cultuurtechniek
- Kleinmaterieel
- Infra en bouwtechniek
- Reinigingstechniek

Greenspot & Co

- Design & Construct
- Natuurlijk spelen
- Sport & adventure
- Beleef en beweegruimte
- Participatie
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Thermiekstraat 21 | 6361 HB Nuth | +31 (0)45 565 0711 | info@luijtengroep.nl

Voor een
verzekerd
bestaan...

VERZEKERINGEN
HYPOTHEKEN
PENSIOENEN

Een nieuwe rol in Wijnandsrade

Wilfried voor het laatst als voorzitter aan het woord (foto: Justine Salden).

Twintig jaar geleden gingen we in Wijnandsrade wonen, Mieke en ik. Na vijfendertig jaar Randstad weer in onze geboortestreek, tussen ons eigen Zuid-Limburgse volk. We waren blij dat we in het dagelijks verkeer weer onze Limburgse moedertaal konden spreken. Maar dat viel niet mee: *Röadsjer luuj* die met elkaar Limburgs spraken, bleven ons nog lang in het Nederlands aanspreken. Men bewaarde een zekere afstand tot ons, we kregen de rol van Hollander opgedrongen. Zo voelden wij in het klein wat vreemdelingen, vluchtelingen, in het groot moeten voelen: we moesten niet alleen wennen aan ons nieuwe dorp, we moesten ook vechten tegen vooroordelen jegens vreemdelingen.

Ik was wát blij dat Math Marell me vroeg om lid te worden van 'De Vrienden van Wijnandsrade'. Zo kon ik snel weer integreren in mijn eigen volk. Ik leerde niet alleen de geschiedenis van Wijnandsrade, maar ook de mensen van Wijnandsrade kennen. Geleidelijk werd ik Wijnandsradenaar en stond ik stevig in mijn Zuid-Limburgse rol: naarmate je beter weet wie je zelf bent, kun je anderen met meer respect tegemoet treden.

Het beleid dat met Jan Jansen als voorzitter van 'De Vrienden' was uitgezet, hebben we toen ik Jan opvolgde, voortgezet. Niet alleen aandacht voor de geschiedenis van ons dorp, maar ook voor de huidige leefomgeving en voor leuke, al dan niet op tradities gebaseerde evenementen.

Ik dank jullie allemaal, 'Vrienden van Wijnandsrade' en bestuursleden van vroeger en nu: ik heb genoten van mijn rol als voorzitter en verheug me op de nieuwe rol van ere-voorzitter.

En voor jou, Léon, mijn opvolger: ik heb er alle vertrouwen in dat 'De Vrienden van Wijnandsrade' onder jouw voorzitterschap verder zullen bloeien.

Wilfried Dabekaussen

Bloemenhulde voor Mieke Crijns (foto: Justine Salden).

Vol ambitie vooruitkijken

Op 20 maart 2023 nam ik het voorzitterschap over van onze oud-voorzitter Wilfried Dabekaussen, op een druk bezochte ledenvergadering in het Gemeenschapshuis van Wijnandsrade.

Ik heb in mijn toespraak bij de aanvaarding van deze functie een aantal quotes aangehaald, die onze oud-voorzitter uitte bij zijn installatie in 2006:

- 'Het geestelijk erfgoed van dit dorp (tot 1982 was het een zelfstandige gemeente, die bestond uit het dorp Wijnandsrade en de buurtschappen Brommelen, Swier, Laar, Hellebroek en Vink), vastleggen en behoeden voor verval. Het dient wel ter beschikking te blijven van alle inwoners en van iedereen die daar belangstelling voor heeft.
- Pas als je er (in Wijnandsrade) woont, merk je hoe leuk het er is en hoeveel er te doen is'.

Onder de bezielende leiding van Wilfried groeide de traditionele heemkundevereniging steeds meer in de breedte uit naar een culturele vereniging, gericht op het in stand houden van de leefbaarheid van Wijnandsrade.

Functie-overdracht van Wilfried Dabekaussen (rechts op de foto) naar Leon Rijkx (foto: Justine Salden).

Wijnandsrade

Daar ben ik het volmondig mee eens. Ik denk dat wij naast de invulling van 'de heemkunde' er ook een bijzondere taak bij hebben gekregen, namelijk om er als 'VRIENDEN van Wijnandsrade' mede voor te zorgen dat onze gemeenschap blijft bruisen van het leven, zodat ons dorpje met zijn kleine zestienhonderd inwoners goed op de kaart mag blijven staan in Wijnandsrade zelf en tot ver daarbuiten.

Onze vereniging heeft op het gebied van heemkunde en historie een enorme knowhow in huis, getuige de vele publicaties die in de loop der jaren zijn verschenen alsmede dit blad, 'Bulletin Wijnandsrade', dat halfjaarlijks verschijnt. Van oorsprong is onze vereniging dan ook een echte heemkundevereniging en wij zullen er met z'n allen alles aan moeten blijven doen om de historie zo goed mogelijk te blijven bewaren voor nu en voor in de toekomst, zodat wij ons culturele erfgoed blijven behoeden en behouden.

De vereniging krijgt met mij haar derde voorzitter: vanaf de start in 1981 tot 2006 was dat Jan Janssen, die ons helaas door de dood is ontvallen maar die wel mede aan de basis heeft gestaan van de oprichting en het tot bloei komen van 'De Vrienden'. Bij het vijftienvigjarige jubileum gaf Jan het voorzitterschap over aan Wilfried Dabekaussen die de scepter heeft gezwaaid van 2006 tot 2023 en onder wiens voorzitterschap wij zijn uitgegroeid tot de huidige succesvolle vereniging.

Wilfried had eigenlijk bij het veertigjarige jubileum van onze vereniging het stokje willen overdragen, maar dat is door corona twee jaar later geworden. De formele datum van ons jubileum was 22 december 2021, de officiële oprichting vond namelijk plaats op 22 december 1981.

Op de recente ledenvergadering werd ook het boek: 'De kerk in het midden' gepresenteerd, een geweldig standaardwerk om in te lezen en te kijken. Zowel de schrijvers, de heemkundevereniging als ook Wijnandsrade mogen trots zijn op deze geweldige uitgave, waarmee de kerk historisch gezien duidelijk gemarkeerd is voor nu en in de toekomst! Het boek telt maar liefst vijfhonderddertig pagina's en kende een verheugend groot aantal voorintekenaars en sponsors, die dit alles financieel mogelijk hebben gemaakt waardoor wij als Wijnandsrade een juweeltje in onze boekenkast erbij hebben gekregen. De schrijvers Jack Jetten, Jos L'Ortye en Wiel Oehlen hebben meer dan drie jaar aan dit geweldige boek gewerkt.

Als nieuwe voorzitter zal ik (samen met de nieuwe penningmeester, Marlou Vromen-Kleintjens, een nog te werven nieuwe secretaris en de leden van het algemeen bestuur) mijn beste beentje voorzetten om te behouden wat we hebben en indien nodig ervoor te zorgen dat wij vernieuwen en veranderen waar dat nodig is, zodat onze vereniging hopelijk een goede toekomst tegemoet gaat in samenwerking met de andere verenigingen van Wijnandsrade.

Wij zullen ons er telkens samen op beraden, wat wij als 'De Vrienden' met name voor Wijnandsrade kunnen betekenen, maar ook dat wij binnen de gemeente Beekdaalen historie mogen blijven schrijven.

Als voorzitter ben ik enorm trots op ons respectabele ledenaantal van maar liefst om en nabij vijfhonderd leden; op een vereniging die naar ik hoop tot in lengte van jaren behouden zal blijven voor ons zo geliefde Wijnandsrade! Ik zal daar graag enthousiast mijn steentje aan bijdragen!

Leon Rijkx

Petra en Leon Rijkx (foto: Justine Salden).

Ledenvergaderingen hoeven niet saai te zijn

Chauvinisme is een van de eigenschappen die de structuur van het menselijke karakter vorm geeft en kan, zolang het geen exceptionele vorm aanneemt en bij een bedaarde, spontane uiting van geestdrift blijft, in veel gevallen een welgevallige glimlach op de gezichten van toehoorders toveren.

Dat was het geval toen ik op twintig maart voor de eerste keer een bijeenkomst bijwoonde van de algemene ledenvergadering van de heemkundevereniging van Wijnandsrade en ik af en toe even om me heen keek. Het was druk, de aanwezigen waren een en al glimlach.

De zaal was het roerend eens met nagenoeg alle zaken die door de bestuursleden werden aangedragen en toen de enkele vragen die nog gerezen waren, op een misverstand bleken te berusten, bereikte de instemming met de gang van zaken wat het jaar 2022 betreft, de overtreffende trap en werd er hartverwarmend geapplaudisseerd.

De veel gebruikte voorzittershamer, het enige 'element' van de vereniging dat blijkbaar ooit gelijmd moest worden, werd overgedragen van het ene welbespraakte lid op het andere. De heer Wilfried Dabekaussen ging, de heer Leon Rijkx kwam.

De vrolijk makende, gezonde, financiële balans die trots werd gepresenteerd, bood voldoende ruimte om elke bezoeker te verblijden met twee consumptiemunten, wat mede bijdroeg aan de tevreden, ontspannen stemming. Het gezellige geroezemoes viel slechts eenmaal stil, toen de vacante positie van secretaris aan bod kwam. Welke aanwezige persoon, liefst jonger dan zestig, zou die taak op zich willen nemen? De doodse stilte die toen inviel was gelukkig van korte duur. Ik was stiekem blij dat ik niet meer tot die – in mijn ogen – bloedjonge categorie behoorde en mij niet behoefde te verstoppen achter mijn gratis glaasje bier. Alhoewel het leek mij wel gezellig eraan toe te gaan.

De meeste tijd werd ingeruimd om het dikke, loodzware boek 'de kerk in het midden' te presenteren, dat mijns inziens niet alleen gezien het fysieke gewicht maar ook wat de gewichtige inhoud betreft voor een spotprijs werd aangeboden. In mijn boekenkast staat geen enkel boek met zoveel foto's en wat de inhoud betreft, gaf een van de schrijvers de heer Jetten in een boeiend betoog aan wat de lezer te wachten staat. En dat bleek heel veel te zijn. Om een voorbeeld te noemen: ik heb nooit geweten dat het grote houten missiekruis dat buiten onder een veel te klein afdakje hangt,

zo oud en bijzonder is. Naar binnen ermee zou ik zeggen. Hang een replica buiten!

Het begint met vluchtig bladeren – je kent dat wel – maar dan brengen de onderwerpen en foto's je nieuwsgierigheid op gang en kun je niet meer stoppen. Het boek bezorgde mij de volgende ochtend een 'leeskater', omdat ik tot de vroege uurtjes bleef doorlezen. Een van de schrijvers, de heer Wiel Oehlen, had mij tijdens een eerdere ontmoeting al zo enthousiast gemaakt dat ik had ingetekend.

Wat een boek!

***Om het simpel uit te drukken:
Nooit eerder kocht ik voor zo weinig zo veel.***

Theo Stevelmans

Sfeerimpressie (foto: Justine Salden).

L'Ortye

TUIN • DECO • BOUW

Like us on

lortyetuin.nl

- SIERBESTRATING
- EN NATUURSTEEN
- GRINDSCHERMEN
- EN SCHANSKORVEN
- KUNSTSTOF SCHUTTINGEN
- TUINHUISJES EN TUINHOUT
- ZAND, GRIND, SIERSPLIT
- EN TEELAARDE
- KERAMISCHE TEGELS
(BINNEN EN BUITEN)
- TUINMEUBELEN
- PARASOLS
- TUINVERLICHTING
- TUINDECORATIE
- VERANDA'S
- KUNSTGRAS
- VLONDERS
- EN MEER ...

L'Ortye - Tuin Deco Bouw

**Thuis in
Tuinen...**

L'Ortye Tuin-Deco-Bouw • De Koumen 1A • 6433 KG Heerlen Noord (Hoensbroek)
T 045 - 528 02 02 • F 045 - 523 33 20 • Parkstad 8519 • E info@lortyetuin.nl

Als je dit leest, heb je de eerste stap naar morgen al gezet.

Wij zijn KEMBIT. IT-alleskunnners op het snijvlak van innovatie en IT zekerheid. Je kent ons werk vast onbewust van de momenten dat artsen jouw medisch dossier veilig raadplegen. Of van de Wi-Fi op openbare plekken die gewoon veilig én snel is. Heb jij een IT-uitdaging? Zet dan direct je tweede stap via kembit.nl en vorm morgen. Vandaag.

KEMBIT vormt morgen. vandaag.

In het spoor van Stephanus

Een tweetal jaren geleden ontdekte ik via opgevraagd foldermateriaal een regio in Duitsland met kloosters en kastelen. Binnen deze regio waren (fiets)routes aangegeven, waarmee de belangrijkste bezienswaardigheden werden verbonden. Mijn interesse was na bestudering van het foldermateriaal meteen gewekt.

De regio wordt in het westen begrensd door het Teutoburger Wald en in het oosten door het Weserbergland.

De plannen van Henny en mij waren om uit te gaan van drie overnachtingen en op zoek te gaan naar een goed hotel. Na enig zoekwerk, met toetsing van accommodaties, werd onze standplaats Höxter. Deze plaats ligt op bijna zestig kilometer ten oosten van Paderborn. We namen intrek in het 'Flair Hotel Stadt Höxter'. Onze keuze voor Höxter werd vooral bepaald door de aanwezigheid van UNESCO-Weltkulturerbe: Kloster Corvey.

Na aankomst eind augustus vorig jaar, een lekker diner, een goede nachtrust en een prima ontbijt, kreeg een bezoek aan het klooster onze voorrang. Het voormalige Benedictijnerklooster is een van de bekendste Duitse bezienswaardigheden en daarom vanaf 2014 onderscheiden met het Unesco-predicaat. Samen met het barokke kloostercomplex en de prinselijke bibliotheek uit de negentiende eeuw vormt het een indrukwekkend gebouwenensemble, waarin twaalfhonderd jaar christelijke en Europese geschiedenis tot uitdrukking komen.

In het jaar 822 opgericht, beleefde het benedictijnerklooster tot in de twaalfde eeuw een bloeitijd. Met zijn belangrijke bibliotheek en beroemde kloosterschool werd het een centrum van scholing en wetenschap. Als kloosterstift(pfalz) beschikte het ook over politieke macht. Op basis daarvan kwam het klooster in het bezit van nogal wat omvangrijk onroerend goed. Bekende bisschoppen werden door Corvey geleverd en vele vorsten vertoefden er om hun rijksdag (bijeenkomst parlement) te houden. Tot het einde van de twaalfde eeuw vonden er tussen de honderd en honderdwtintig bezoeken plaats van koningen en keizers.

Corvey wordt beschouwd als een belangrijke impuls voor de kerstening van het christendom in Europa en vervulde hierin een constructieve functie. Je kunt zeggen dat het complex in zijn twaalfhonderdjarig bestaan (2014) op architectonisch, kunsthistorisch en archeologisch gebied van bijzondere betekenis is geweest.

Wij hebben dit mogen ervaren tijdens een rondleidingsroute, die we zelf ingevuld hebben. En toen hebben wij bijzonderheden ontdekt, die onverwachts en bijzonder verrassend waren: 'de Erzmärtyrer STEPHANUS'. De informatie die we hierover hebben ontdekt, hebben wij vastgelegd met de camera van onze mobiel:

Stephanus-Reliquienschrank

Barocker Reliquienschrank
für den Corveyer Patron St. Stephanus
Holz: Korpus Eiche, Applikationen Lindenholz
Farbfassung neu nach Befund
Giershagen (Marsberg): Werkstatt Papen, 1704
(restaurierte Fassung von 1995)

Einer von zwei Reliquienschränken aus der Abteikirche, das Gegenstück für den Patron Vitus befindet sich noch an der Kirche (Nordwand). Beide Schränke ursprünglich gegenüber im Kirchenschiff an Nord- und Südwand. Mit dem Bau der Marienkapelle (Grabkapelle für Fürstbischof Brabeck) im Jahre 1791 Umsetzung der Schränke in den Chor neben dem Hochaltar (siehe Abb. unten). Aufgrund völliger Durchwurmung des Weichholzes wurde aus den zwei Schränken ein „neuer“ gefertigt (St. Vitus) und an die ursprüngliche Stelle an der Nordwand der Kirche platziert. Reste des verschwundenen Schrankes wurden 1993 im Domainenhof gefunden und mit finanzieller Unterstützung der Sparkasse Höxter und der NRW-Stiftung zum westfälischen Barockjahr 1995 restauriert und teilweise wiederhergestellt. Danach erfolgte die Aufstellung im Museum.

Der Stephanus-Schrein im Jahre 1900

Informatie uit een magazine van Corvey bracht aan het licht dat al in het jaar 823 relikwieën van Sint Stephanus zijn overgebracht naar het klooster.

Hij geldt als de eerste martelaar van het christendom en wordt in de Rooms-Katholieke kerk, de Oosters-Orthodoxe kerken, de Anglicaanse gemeenschap, de Oud-Katholieke kerk en de Evangelisch-Lutherse kerk als heilige vereerd. Het toentertijd bezitten van een relikwie zou je nu kunnen zien als een soort marketingproduct, want het trok vele mensen (pelgrims) en daardoor inkomsten aan.

Wij hebben nog een mooie tijd beleefd in Höxter en omgeving, onder andere bij een bezoek op een berg met een rondleiding in een zusterklooster en een aantal prachtige kloosters, die nu een functie als hotel vervullen.

Wim Stevelmans

Bouwbedrijf Gerards
Wijnandsrade, 06-46190862

Voor al uw bouw- of
verbouwplannen?
Bel ons voor een
vrijblijvend gesprek.

www.bouwbedrijfgerards.com

De Naamse Steen
schaftlokaal en b&b

Fer & Brenda Peters

Laar 16
6363CT Wijnandsrade
0031 45 5112440
info@denaamsesteen.nl
www.denaamsesteen.nl

Boomplantdag

Het oude kerkhof

Bij gelegenheid van het veertigjarig jubileum boden 'De Vrienden' de gemeenschap van Wijnandsrade enkele cadeaus aan, waaronder de nieuwe beplanting van het oude kerkhof nabij de Sint Stephanuskerk. Oude en zieke bomen zijn daarbij geruimd, waardoor ons kerkje open en bloot ligt als een polderkerkje.

Zaterdag 18 januari 2023 was een grijze winterdag, maar gelukkig was de vorst de grond uit; onze 'baum-mannschaft' kon flink aan de slag. Magnolia, kornoelje, valse Christusdoorn: meerstammige struiken die het hele jaar door verschillende kleuren brengen en natuurlijk ook een rode treurbeuk en treurwilg!

Het wegkruis van Terlinden (nabij Brommelen)

En omdat wij toch bezig waren, hebben wij voor de omgewaaide linde nabij het wegkruis van Terlinden een nieuwe linde gezet. Waar altijd een treurwilg stond, staat er nu weer een.

Wilfried Dabekaussen

De 'Baum-mannschaft': v.l.n.r.: Wilfried Dabekaussen, Henk van Malkenhorst, Louis Cordewener en Hubert Gerards.

Koenraad Pieter Hartmann

Zijn loopbaan en zijn gezin

Koenraad Pieter Hartmann werd geboren op 16 maart 1845 in Venlo en overleed op 29 maart 1938 in Eindhoven, als zoon van Herman Jozef Hartmann (1805-1872) en Dorothea Hamel (1812-1881). Beide ouders werden geboren in Duitsland en zijn overleden in Weert.

Periode in Wijnandsrade

Na zijn studie als onderwijzer werd Koenraad Hartman rond 1869 in Stramproy als hulponderwijzer aangesteld. Op 25 mei 1872 werd hij door de gemeenteraad van Wijnandsrade benoemd tot hoofdonderwijzer op de plaatselijke R.K. lagere school. Koenraad Hartmann bezat de benodigde papieren voor deze functie. Hij volgde hoofdonderwijzer Jan Kleuters op, die benoemd werd aan de R.K. school in Nuth. Ook zijn sociale leven in Wijnandsrade kwam langzaam tot bloei en hij werd eind 1872 tot secretaris/penningmeester gekozen van de plaatselijke zangvereniging¹. Hij leerde Maria Catharina Portz (geboren op 9 augustus 1849) kennen, die in het Panhuis aan de vijver 'der wierd' woonde. Zij was de dochter van Frans Portz (landbouwer) en Clara Langen (landbouwster). Na een geruime verkeringsijd kreeg het paar trouwplannen, Maria was zevenentwintig jaar en Koenraad eenendertig. Het huwelijk werd gesloten op zaterdag 23 september 1876 in het gemeentehuis en op 26 september in de kerk van Wijnandsrade. Maria Catharina raakte al snel in verwachting en er werd op 27 september 1877 in Wijnandsrade een dochtertje geboren, genaamd Dorothea Maria Clara Francisca Hartmann. Maar in dezelfde periode van 1877 voltrok zich ook een existentiële crisis binnen het gezin Hartmann-Portz. Op 5 september 1877 ontvingen zij vanuit het gemeentehuis een brief voor zijn ontslag. Hij zou zich hebben schuldig gemaakt aan oneerbare handelingen bij jongens en meisjes in zijn klas. Dit berustte op getuigenverklaringen van diverse van zijn leerlingen. Dit voorval werd ook door Koenraad Pieter Hartman zelf bekend. Hij werd per direct uit zijn functie geschorst als hoofd van de openbare school van Wijnandsrade. Hoe vreemd het ook mag klinken in deze tijd, Koenraad Pieter Hartmann kreeg op 9 september 1877 toch schriftelijk een eervol

¹ Wijnandsrade Binnenste Buiten 2007, pag. 92.

ontslag door hetzelfde gemeentebestuur dat hem op staande voet had ontslagen.

Zijn loopbaan en de geboorte van de kinderen

Het jonge gezin vertrok enige tijd later naar Nederweert, waar hij een nieuwe aanstelling kreeg als hoofd van een lagere school. Op deze school zou hij tot september 1883 blijven. In Nederweert werden twee dochters geboren: Clara Maria Dorothea Frederika (geboren op 2 november 1879 en Maria Anna Rosa Isabella Adriana geboren op 13 september 1881). In september 1883 werd Koenraad benoemd tot hoofd van de lagere school in de buurtschap 'Oventje', gelegen in de Brabantse plaats Zeeland. Hij vestigde zich aldaar met zijn gezin in wijk B. op huisnummer 35. Hier zou hij zeven jaren als onderwijzer blijven.²

In Zeeland werden nogmaals vier kinderen geboren binnen het gezin Hartmann-Portz, te weten drie dochters en een zoon: Anna Mara Carolina Henrica (geboren op 4 november 1883), Maria Anna Wilhelmina Hubertina (geboren op 9 januari 1886), Hermanus Franciscus Henricus Felix (geboren op 24 mei 1888) en Anna Clara Maria Henrica (geboren op 20 maart 1890).

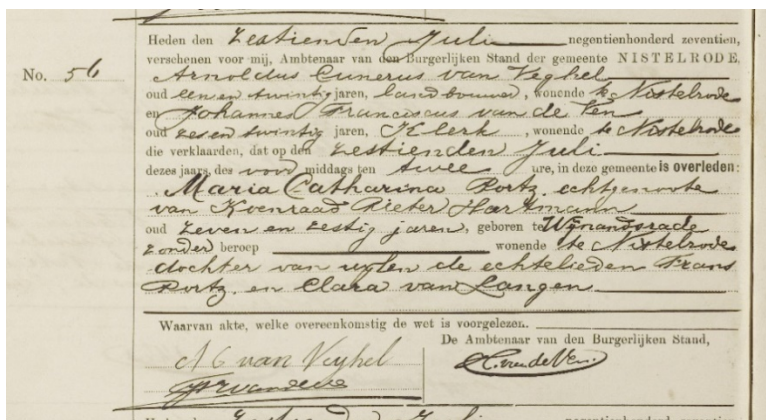
Op 15 juni 1891 werd Koenraad Hartman benoemd tot hoofd van de school in Vorstenbosch, vervolgens vertrok het gezin op 11 oktober 1891 naar Vorstenbosch (de meierij van 's-Hertogenbosch)³, waar zij zich vestigden en hij hoofdonderwijzer werd. Hier werd tevens zijn laatste kind geboren, een zoon: Henrikus Franciscus Hubertus Jozef (geboren op 26 maart 1892).

²De kern Oventje (dialect: Uiventje) gelegen ten zuiden van de plaats Zeeland bestaat uit tientallen huizen en boerderijen. Oventje heeft weliswaar een schooltje en kent een zeker verenigingsleven, maar is nooit tot een kerkdorp uitgegroeid. De geschiedenis van de school gaat zelfs terug tot 1828.

³ Vorstenbosch behoort tot de gemeente Bernheze en tot de gemeentelijke herindeling in 1994 vormden zij samen de gemeente Nistelrode.

Schoolfoto op 12 oktober 1887 in Brabant in de plaats Zeeland. Meester Hartmann met zijn achttwentig leerlingen. Er staan maar twee meisjes op de foto. De andere meisjes zaten in het dorp Zeeland op de bijzondere school bij de zusters⁴.

Overlijdensakte Brabants archief.

⁴ Brabants Historisch Informatie centrum, BHIC.

Gedenk in uwe gebeden de Ziel van Zaliger

MEJUFVROUW

MARIA CATHARINA PORTZ,

ECHTGENOOTE VAN DEN HEER

K. P. HARTMANN,

geboren te WIJNANDSRADE den 9 Augustus 1849
en voorzien van de H.H. Sacramenten der
Stervenden, overleden te VORSTENBOSCH
den 16 Juli 1917.

Roem niet op den dag van morgen, niet wetende wat de volgende dag zal aanbrengen.

Prov. XXVII, 1.

Maar gelukkig die leeft en sterft onder de bescherming van Maria.

H. Alphonsus.

Zij was eene deugdzame vrouw, de steun van haar huisgezin, eene moeder, waardig in de gedachtenis der goeden te leven.

Eccl. et II Mach.

Dierbare echtgenoot, onze scheiding zal niet van langen duur zijn; wij zullen elkander wederzien in den hemel.

H. Alphonsus.

Mijne kinderen, uwe moeder verlaat u. Vergeet mij niet in uwe gebeden. Ik heb u allen zoo teeder bemind. Blijft verenigd onder elkander, dient God getrouw; leeft zoo, dat gij den dood niet behoeft te vrezen en eert uwen vader alle dagen zijns levens.

H. Antonius.

En gij, Zeer Eerw. Zoon en Broeder, weest mijner aan het altaar des Heeren gedachtig, waar gij u ook bevindt.

H. Augustinus.

Bij M. van Hooft, Koster Vorstenbosch.

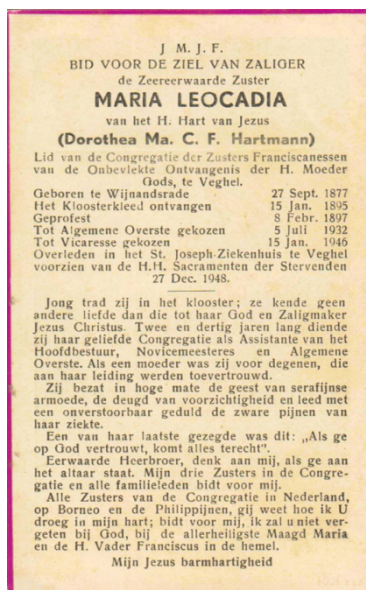
K. P. Hartmann-Portz,
Hoofd der school,
te Vorstenbosch (N.-Br.)

Op 16 juli 1917 overleed Maria Catharina Portz voorzien van de sacramenten der stervenden. Zij werd zevenenzestig jaar oud.

Bijzonderheid

Vijf van de kinderen uit het gezin waren religieuzen, vier vrouwelijke en een missiepater.

Zuster Maria Leocadia (Dorothea Maria Clara Francisca Hartmann, geboren op 27 september 1877 in Wijnandsrade) vertrok op 1 april 1890 op twaalfjarige leeftijd vanuit het gezin Hartmann in Oventje (Zeeland) naar het klooster in Veghel, waar haar postulante tijdperk begon. Het was het klooster van de Zusters Franciscanessen der Onbevleete Ontvangenis van de Heilige Moeder Gods. Zij zat als postulante in de katholieke Franciscaanse kloostercongregatie te Veghel. Tijdens haar postulaat werd zij gaandeweg ingeleid in het monastieke leven. Op 19 juli 1898 begon haar noviciaat en ontving zij haar kloosterkleed (habijt). Tevens ontving zij haar kloosternaam Maria Leocadia. Een noviciaat duurt meestal twee jaren. Op 22 oktober 1900 werd zij geprofest en legde zij de gelofte af. Op 5 juli 1932 werd zuster Maria Leocadia gekozen als Moeder overste van de congregatie in het klooster te Veghel. Zij overleed op 27 december 1948 in het ziekenhuis van Veghel.

Nog drie van haar zussen volgden haar in het kloosterleven, Allen werden zij *Zusters Franciscanessen der Onbevleete Ontvangenis van de Heilige Moeder Gods*. Zij woonden als religieuzen in de katholieke Franciscaanse kloostercongregatie in Veghel. Volgens de traditie van de Congregatie willen de zusters speciale aandacht geven aan de minder bevoorrechten in de maatschappij. Hun regel is gebaseerd op die van de heilige Franciscus van Assisi. Vanuit Veghel werden zij uitgezonden naar andere kloosters in de regio binnen Brabant.

Zuster Maria Leontine (Maria Anna Rosa Isabella Adriana Hartman, geboren op 13 september 1881 in Nederweert). *Sint Franciscus van Sales, zusterklooster in Reusel (Noord-Brabant)*. Later vertrok Maria Leontine naar het moederhuis en 'rusthuis Cecilia' Sint Ceciliaklooster in Zijtaart, dat is gelegen in de Brabantse Meijerij. Hier overleed zij op 21 maart 1955.

Wynant, stede

Zuster Maria Celesta (Maria Anna Wilhelmina Hubertina geboren op 9 januari 1886 in Zeeland). Huize 'St. Liduina' Hilligersberg. Hillegersberg is een wijk in het Rotterdamse stadsdeel Hillegersberg-Schiebroek. Later vertrok Maria Celesta naar het moederhuis Sint Ceciliaklooster in Zijtaart, dat gelegen is in de Brabantse Meijerij. Hier overleed zij op 7 oktober 1967.

Zuster Maria Gaudentia (Clara Maria Dorothea Frederika geboren op 2 november 1879 in Nederweert). Klooster Wanrooi. Wanroij (dialect: 'Wangroj' (met een korte 'o') is een Nederlands dorp in de Noord-Brabantse gemeente Land van Cuijk.

J.M.J.F.

Gedenk in Uw gebed en Eucharistieviering
onze dierbare medezuster

ZUSTER MARIA CELESTA

van het H Hart van Jezus

(Maria, Anna, Wilhelmina, Hubertina Hartmann)

Lid van de Congregatie der zusters Franciscanessen van de Onbevleete Ontvangenis der H. Moeder Gods te Veghel.

Geboren te Zeeland	9— 1—1886
het kloosterkleed ontvangen	11— 6—1905
eeuwige geloften afgelegd	18— 6—1907
overleden in Huize „Cecilia“ te Zijtaart, voorzien van het H. Sacrament der zieken	7—10—1967

Uiteindelijk is ook nu de dood de sterkste gebleken en is Zuster Celesta door God opgeroepen ter eeuwige beloning. Na een langdurig en geduldig gedragen ziek-zijn is onze medezuster van ons heenegaan in volledige en liefdevolle overgave aan Gods heilige wil. Zuster Celesta zag de dood vol vertrouwen op Gods goedheid tegemoet en met Sint Paulus verlangde zij „ontbonden te worden van dit aardse lichaam en met Christus verenigd te worden“. Zij was een voorbeeldige religieus, bezield met een diep geloof en een grote liefde. We mogen God wel innig dankbaar zijn, dat Hij in deze tijd zulke edelmoedige zielen schenkt, die zichzelf en anderen heiligen in het ernstig beleven van het ideaal, dat ons allen door het Evangelie wordt voorgehouden. Zuster Celesta, wij blijven U dankbaar gedenken in ons gebed voor Uw voorbeeldig kloosterleven.

Dierbare medezusters en familieleden, deze scheiding is slechts tijdelijk. Vol vertrouwen op Gods barmhartigheid weten we, dat we elkander eens zullen wederzien in het volledig bezit van Hem; die is en blijft voor ons allen: De Weg, de Waarheid en het Leven.

Muttergottes (Griech. Ikone) - Verlag St. Andreas, Altenbaken - Nr. 214

Father Hermanus Hartmann van Mill-Hill

Pater Herman (Hermanus Franciscus Henricus Felix Hartmann geboren op 24 mei 1888 in Zeeland, Noord-Brabant) was priester/missionaris van Mill-Hill. Na zijn wijding werd hij uitgezonden naar Eldoret in Kenia, van 1914 tot 1950. Eldoret is een stad in het westen van Kenia in de Keniaanse provincie Bonde la Ufa. Van 1950 tot 1960 was hij pastoor in Northampton in Engeland. Na de diocese in Engeland vertrok hij als emeritus naar het Nederlandse missiehuis 'Vrijland' in Oosterbeek in Gelderland. Hij overleed op 18 april 1967 in Amsterdam en werd begraven op de begraafplaats van het missiehuis in Oosterbeek.

Gedenk in uw gebeden en heilige Missen
de ziel van

**Father HERMANUS FRANCISCUS HENRICUS FELIX
HARTMANN**

Missionaris van Mill-Hill.

Hij werd geboren te Zeeland (N.Br.) 24 mei 1888. Priester gewijd te Mill-Hill in 1914. Van 1914 tot november 1950 was hij Missionaris in Kenya (Oost Afrika). Van 1950 tot 1960 Pastoor in het Diocees van Northhampton (Engeland). In november 1960 kwam hij naar Missiehuis „Vrijland” te Oosterbeek.

Hij overleed plotseling in Amsterdam op 18 april 1967 en werd 22 april d.a.v. begraven op het kerkhof van Missiehuis „Vrijland”.

Moge de Heer hem vrede en rust geven.

O. L. Vrouw van Banneux, bid voor hem.

Koenraad Pieter Hartmann trok na zijn pensioen en na de dood van zijn vrouw in bij zijn dochter Carolina en schoonzoon Jan Michel. Hij overleed er op 29 maart 1938 op drieënnegentigjarige leeftijd.

Anna Maria Carolina Henrica Hartmann (geboren op 4 november 1883 in Zeeland, Noord-Brabant) huwde op 26 oktober 1908 met Michel Jan van de Berg, van beroep onderwijzer in Nistelrode. Later werd Michel Jan leraar in Eindhoven. Zijn vrouw overleed op 15 maart 1963 in Eindhoven.

Gisteren is te Gestel (stadsdeel van Eindhoven) op 93-jarigen leeftijd overleden de heer Koenraad Pieter Hartmann, gepensioneerd hoofd der school te Vorstenbosch. De heer Hartman woonde ruim 20 jaar te Gestel bij zijn schoonzoon, den heer v. d. Berg, leraar aan het Gem. Lyceum te Eindhoven. Hij was hoofd van een diepgodsdienstig gezin, waarvan vele leden het religieuze kleeed dragen. Hij was meer dan 75 jaren lid van de H. Familie, waarvan hij laatstelijk de functie van prefect bekleedde. Op onderwijsgebied heeft hij zich zeer verdienstelijk gemaakt. Met Mgr. Diepen behoorde hij tot de oprichters van den R.K. Onderwijzersbond. Vrijdag a.s. zal de plechtige uitvaart in de St. Lambertusparochie in het buurtschap Gestel te Eindhoven plaats vinden.⁵

Jos Linssen

⁵31 maart 1938: Provinciale Noordbrabantsche en 's Hertogenbossche courant.

†
IN MEMORIAM

Moge God in zijn eeuwige vreugde opnemen
**ANNA MARIA CAROLINA HENRICA
HARTMANN**

Weduwe van

MICHEL JAN VAN DE BERG

geboren te Zeeland 4 November 1883, over-
leden te Eindhoven op 15 Maart 1963.

Begiftigd met het Erekrus
„Pro Ecclesia et Pontifice“.

God is goed, en de goedheid der mensen is
een afstraling van de eeuwige goedheid Gods.
Veel heeft zij gebeden; dagelijks nam zij deel
aan het H. Misoffer; in het gebed en de H. Mis
vond zij de moed en de kracht tot algehele
overgave aan Gods beschikkingen.

Niet voor zichzelf, maar voor haar gezin
heeft zij in huiselijke deugden haar leven lang
gewerkt. Als echelgenote was zij vol toewijding
voor haar man; als moeder leidde zij haar
kinderen met zachtheid en onderrichte zij hen
met wijsheid.

Over die eindeloze liefde voor haar gezin
heen toonde zij ook een grote liefde voor de
hulpbehoevende medemens, die zij bijstond met
raad en daad en hulp verleende op milddadige
wijze.

God, wij, haar kinderen en kleinkinderen,
danken U voor al het goede dat wij van U
door haar ontvangen hebben.

Lieve moeder, wij danken U voor Uw voor-
beeld van christelijk geloof en christelijk leven
en voor de liefdevolle zorgen waarmee U ons
hebt omringd. Wij blijven met U verenigd door
de innigste banden van de gemeenschap der
heiligen. Wij zullen ons U waardig tonen en
blijven voor Uw zielerust bidden. Heer, geef
haar de eeuwige rust, en het eeuwige Licht
verlichte haar. Dat zij ruste in vrede.

In den Haversack
Putstraat 58
6361DK Nuth

06-51324571
info@haversack.nl
www.haversack.nl

MOTOREN REVISIE STEINS

Motoren Revisie Steins, al meer dan 25 jaar een begrip in de revisie wereld, heeft zich ontwikkeld tot de specialist op het gebied van:

- revisie van Diesel-, Benzine- en LPG motoren
- krukassen slijpen
- krukassen balanceren
- scheuronderzoek (kruk)assen
- testen en reviseren van common rail injectoren
- draai en freeswerkzaamheden
- verkoop van onderdelen, ruilmotoren, turbo's, en brandstofpompen.

In onze, geheel vernieuwde werkplaats, hebben wij alle expertise, van personenwagen tot industriemotor, onder één dak. We werken uitsluitend met gekwalificeerd personeel, stuk voor stuk professionals! **Motoren Revisie Steins, vakmanschap en kwaliteit.**

DE VALKENBERG 7 • VALKENBURG A/D GEUL • T +31 (0)43 - 609 01 09 • MOTORENREVISIESTEINS.NL

Stephanusstraat 21
6363 BM Wijnandsrade
T: 06-5475 1988

DAS MONTAGE

Keukens Badkamers Interieur

Marco Das

Jan Maenenstr. 26
6363 AE Wijnandsrade
06 46 16 66 33
das-montage@ziggo.nl

BCW transport
your partner in transport

Oudenboschstraat 34
6363 BV Wijnandsrade

www.bcw-transport.com

Wijnandsrade bruist

Sinds begin dit jaar beschikt Wijnandsrade over een eigen website met informatie over de plaatselijke verenigingen. Onder de naam 'wijnandsradebruist.nl' wordt op deze site een zo compleet mogelijk overzicht gegeven van interessante activiteiten die in het dorp plaatsvinden. Naast informatie over de verschillende verenigingen en hun activiteiten, is er een link gemaakt naar de verschillende horecagelegenheden in ons dorp.

Mocht jouw vereniging of een relevante activiteit ontbreken of staat er onjuiste informatie op; schroom dan niet om via de knop 'contact' hiervan melding te maken. Nieuwe berichten of aanpassingen kunnen worden doorgegeven via die contactknop of aan 'peter.opheij@ziggo.nl' danwel via 'wijnandsradebruist@gmail.com'. Een belangrijk onderdeel van de website is de **agenda**. Om deze zo actueel mogelijk te houden zijn de initiatiefnemers afhankelijk van de informatie van de verschillende verenigingen en/of organisatoren. Ook hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de contactknop.

Inmiddels is al een groot aantal activiteiten opgenomen.

De redactie

Aanvullingen en correcties

De voorbereidingen verbonden aan de opstelwedstrijd van 2023 zijn inmiddels in volle gang. De uitslag daarvan treft u in het volgende bulletin (nummer 72) aan.

In de vorige editie van 'Bulletin Wijnandsrade' (nummer 70) kunt u de uitslag en het prijswinnende opstel van de wedstrijd van 2022 terugvinden (gewonnen door Femke Habets).

In dat artikel is bij de namen van de jury per abuis niet die van jurylid John Bruls opgenomen. Voor de volledigheid; de jury bestond verleden jaar uit: John Bruls, Wilfried Dabekaussen, Nicolle Driessen, Riek Meijers en Esther Steins.

De redactie

Gemengd Nieuws

Wijnandsrade 24 september 1968 – Aanstaaende donderdag vindt in Wijnandsrade een kalveropfokdag plaats, die wordt georganiseerd door de KI-verenigingen van Sittard en Wijnandsrade, de lagere landbouwscholen en de jonge boeren. Men begint om elf uur 's morgens. Circa veertig deelnemers zullen met in totaal zesennegentig kalveren op het appèl verschijnen. Zes maanden lang heeft men de verstrekte hoeveelheden voedsel geregistreerd, terwijl een jury in die tijd de huisvesting, verzorging en dergelijke is komen controleren. Tijdens de kalveropfokdag zal de ontwikkeling en de conditie van de kalveren worden bekeken. Voor de beste dieren zijn tal van prijzen beschikbaar.

Wijnandsrade 26 februari 1936 – Op 21 februari jl. werd alhier in de zaal Erens een vergadering in groepsverband gehouden voor de afdelingen der Jonge Boeren in Klimmen, Voerendaal, Ubachsberg, Hoensbroek en Wijnandsrade. Na de opening door de voorzitter van de afdeling Jonge Boeren Wijnandsrade. hield de heer Jac. Vankan, landbouwonderwijzer alhier, wegens verhindering van Ir. van der Kroft uit Maastricht een lezing over fruitteelt. Speciaal werd in het eerste gedeelte van de lezing nader behandeld de snoei en bemesting en in het tweede gedeelte de bestrijding van ziekten en beschadigingen. De voorzitter dankte de spreker voor deze leerrijke lezing en de overige aanwezigen, in het bijzonder de zeereerwaarde heer Jos. Peerboom, de geestelijk adviseur alsmede de edelachtbare heer G. Opfergelt, burgemeester, die eveneens van hun belangstelling voor de Jonge Boeren blijk gaven.

Wijnandsrade 19 mei 1982 – ‘Het aantal kilometers dat ik in mijn leven heb moeten lopen is niet te tellen. Maar dat zijn er heel wat. Toen ik op de boerderij bij mijn ouders werkte, moest ik elke week met twee korven boter te voet naar Valkenburg om deze op de markt aan de man te brengen. In mijn huwelijksjaren beheerde mijn man in Wijnandsrade zevenentwintig jaar een café met danszaal en daar was het ook de hele dag lopen geblazen. Gelukkig zijn mijn benen nog niet versleten en kan ik nog goed uit de voeten’, woorden van de negenenzeventigjarige Lies Gilissen, geboren in de Helle Aalbeek te Hulsberg, die zaterdag met haar man Huub, vier kinderen en tien kleinkinderen het gouden huwelijksfeest gaat vieren. Lies heeft nog meer in haar mars, want elke week op zaterdag bakt zij vla en plats voor de kinderen. Het feest begint om 16.00 uur met een eucharistieviering in de

parochiekerk van Wijnandsrade. Vooraf wordt het gouden paar door de fanfare St. Caecilia van huis afgehaald om het naar de kerk te begeleiden. De heer Huub L'Ortye, geboren op de Vink te Wijnandsrade, is zevenenzeventig jaar. Hij begon als leerling molenaar in de oliemolen van de familie Wetsels te Heerlen. Hij bleef daar enkele jaren en kwam toen terecht in het bovengronds bedrijf van de Staatsmijn Emma. Bovendien beheerde hij een café met danszaal. Zijn vrije tijd ging geheel naar de muziek. Hij werd op jeugdige leeftijd als bugleblazer lid van de fanfare St. Caecilia te Wijnandsrade, waar zijn vader de dirigeerstok zwaaide. Voor zijn verdiensten gedaan in het belang van de verenigingen en het gemeenschapsleven werd hij door de St. Gregoriusbond onderscheiden met de pauselijke onderscheiding de Benemerenti en met de zilveren medaille verbonden aan de orde van Oranje-Nassau. Vanaf 19.30 uur is er in het gemeenschapshuis van Wijnandsrade gelegenheid om de gouden jubilarissen te feliciteren.

Het gouden bruidspaar L'Ortye-Gillissen.

Wijnandsrade 23 juni 1984 – Op achtenzestigjarige leeftijd en na een langdurige ziekte is maandagavond in het bejaardentehuis van Ransdaal pater Michael Maria (Henri) Marell overleden. De plechtige uitvaartdienst is komende zaterdag om 11.00 uur in de parochiekerk van Wijnandsrade, waarna begrafenis op het kerkhof 'Oudenbosch' aldaar. Pater Marell werd geboren in Wijnandsrade en volgde de priesterstudie bij de pater Minderbroeders Conventuelen in zijn geboorteplaats, waar hij in 1941 tot priester werd gewijd. Vervolgens behaalde hij een graad in de wijsbegeerte aan de universiteit van Leuven; aan het grootseminarie in die plaats doceerde hij aan zijn confraters en was hij daarna Gardiaan van de orde in het Belgische Halle.

Pater Marell is begiftigd met het ereteken van Ridder in de orde van Leopold II. Toen een ernstige ziekte zich aankondigde ging hij vier jaar geleden met emeritaat.

Wijnandsrade 2 oktober 1991 – Ruim vijfhonderd onderscheidingen werden onlangs in het Autotron te Rosmalen uitgereikt aan chauffeurs, die meerdere jaren schadevrij hebben gereden in het beroepsgoederenvervoer. Naast het vele brons, zilver en goud werd er in Nederland slechts één speld met diamanten uitgereikt. Die bijzonder hoge onderscheiding werd uitgereikt aan André Keeren uit Swier-Wijnandsrade.

De zesenvertigjarige Keeren, werkzaam bij het transportbedrijf Salari in Sittard, rijdt al twintig jaar schadevrij. In die periode legde de beroepschauffeur 'internationaal' ruim twee miljoen kilometer af. De werkgever van Keeren bleef niet achter tijdens de huldiging. Hij bood de 'briljante' chauffeur en zijn vrouw Elly een geheel verzorgde reis naar Kreta aan.

De Ridder van de weg André Keeren uit Swier met zijn vrouw Elly tijdens de huldiging in het Autotron te Rosmalen.

Wijnandsrade 17 december 1954 – Vrijdagmorgen is in Wijnandsrade overleden de oud-gemeentesecretaris Emile L'Ortye, woonachtig Vink 134. Hij was gemeentesecretaris van 1933 tot 1 juli 1953, de dag waarop hij gepensioneerd werd. Hij is tevens gemeenteontvanger geweest en directeur van de plaatselijke boerenleenbank. De heer L'Ortye is achtenzestig jaar oud geworden. De begrafenis vindt plaats op dinsdag 21 december om 10.00 uur in de parochiekerk van Wijnandsrade.

Wijnandsrade 31 augustus 1960 – Op zaterdag 3 september zal fanfare St. Caecilia een concert geven 'Op de Vink'. Hiermee willen bestuur en leiden van de fanfare de inwoners bedanken voor de grote medewerking welke zij van de bewoners van 'Op de Vink' mochten ontvangen. De fanfare hoopt ook dat van hieruit de pogingen om het gezelschap uniformen te verschaffen naar vermogen gesteund zullen worden.

Uit het privé-archief van Jack Jetten

Memorial Walk Wijnandsrade 2023

Drie Piper Cubs L-4 (foto: Alamy Stock Photos).

Aanmelding bevrijdingstocht

De Memorial Walk Wijnandsrade 'Failed to return 1940-1944' vindt dit jaar plaats op zondag 17 september. Wandelaars hebben tussen 9.30 uur (start) en 16.00 uur (finish) de keuze uit twee afstanden: acht of negentien km. De jaarlijkse Memorial Walk Wijnandsrade leidt de wandelaars onder andere langs de crash-locaties van de 144th. (Hampden) en 10th. (Halifax) Squadrons van het Bomber Command Royal Air Force in Wijnandsrade en voert naar een van de airstrips van het 979 Field Artillery Battalion U.S. Army en het 125th. Liaison Squadron van de Negende US Army Air Force gelegen naast Kasteel Cortenbach in Voerendaal. De Koninklijke Luchtmacht zal met een aantal historische vliegtuigen, waaronder een Beaver en een Piper Cub, een flyby/air display uitvoeren boven het Cortenbacherveld. Het exacte tijdstip is nog niet bekend, maar zal vermoedelijk rond het middaguur liggen; raadpleeg daarvoor te zijner tijd de website van de Vrienden van Wijnandsrade en vergeet vooral niet om u aan te melden als deelnemer!

De deelnemers wordt verzocht zich via email aan te melden. Zij ontvangen na betaling een bevestiging van hun inschrijving. Betaling staat garant

voor het ontvangen van een uitgebreide routebeschrijving met historische achtergrondinformatie, een geborduurde squadron-patch (mouw-embleem) van het 125th. Liaison Squadron, een full-colour certificaat van deelname, een 4/5 mei Liberation Pin en consumptiebonnen voor onderweg.

De aan deelname verbonden kosten bedragen € 7,- per persoon.

- Aanmelden op het email-adres: paul.van.zwijndregt@gmail.com
- Betaling van het verschuldigde bedrag graag onder vermelding van uw naam en voorletters op het navolgende rekeningnummer: NL65 INGB 0755 2669 43, ten name van P. van Zwijndregt, Nuth.
- U ontvangt dan medio augustus een email met nadere informatie over de verschillende routes, tijdstippen en overige programmapunten.
- Start/finish: Café I Gen Dörp, Körnerstraat 26, 6363BX Wijnandsrade.

Nadere informatie over de Memorial Walk Wijnandsrade bij Paul van Zwijndregt (heemkundevereniging Vrienden van Wijnandsrade), telefoonnummer: 06- 2365 5677.

De Vrienden van Wijnandsrade heten u van harte welkom!

Paul van Zwijndregt

Geparkeerde Piper Cubs L-4 in België in de winter van 1944-1945
(foto: Alamy Stock Photos).

Koninklijke onderscheiding voor Jan Bos

Op zaterdag 7 januari 2023 ontving dorpsgenoot Jan Bos tijdens 'het Champagneconcert' van de Koninklijk Erkende Fanfare St. Caecilia uit handen van burgemeester Eric Geurts de Koninklijke Onderscheiding Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Jan werd hiermee feestelijk in het zonnetje gezet voor zijn jarenlange inzet als secretaris van de Vereniging van Ereleden van de fanfare, als bestuurslid en vrijwilliger van buurtvereniging 'De Oude Dorpskern Wijnandsrade' en als vrijwilliger van de plaatselijke fanfare.

Vaak nam hij bij deze verenigingen het voortouw bij het opzetten en tot een goed einde brengen van activiteiten. Zo was hij initiatiefnemer en mede-oprichter van buurtvereniging 'De Oude Dorpskern' en initiatiefnemer en mede-oprichter van wandelcomité 'De Minstreef'. Als secretaris van de vereniging van ereleden van de fanfare vervulde Jan recent nog een belangrijke rol als het contactadres voor de ereleden tijdens het succesvolle en uitverkochte concert 'Let us entertain you', een concert dat op 15 oktober jl. plaatsvond en dat is ontstaan op initiatief van de vereniging van ereleden van de fanfare.

Genoemde verenigingen konden gedurende vele tientallen jaren op de inzet van Jan Bos rekenen en ook nu nog is hij in het dorp een belangrijke en zeer gewaardeerde kracht.

Van harte gefeliciteerd!

Het bestuur

**drukkerij
jacobs**
schimmert • ulestraten
045-4041623

Adreskaartjes • Autobeletteringen • Brochures • Copservice • Digital printing
Familiedrukwerk • Folders • Geboortekaarten • Gelegenheidskaarten
Gevelbeletteringen • Handelsdrukwerk • Laserdruk • Merchandising
Printen • Raambeletteringen • Reclameborden • Spandoeken Stationery
Stempels • Stickers • Textieldruk • Visitekaarten • Webdesign • Zeildoeken

Als het om meer dan alleen drukwerk gaat!

Overhandiging van de Koninklijke Onderscheiding
door burgemeester Eric Geurts aan Jan Bos.

Orde van Verdienste van de gemeente Beekdaelen voor Louis Cordewener

Op voordracht van carnavalsvereniging 'De Veldkretzers' reikten burgemeester Eric Geurts en wethouder Levin de Koster begin dit jaar tijdens een bruisend carnavalsfeest de Orde van Verdienste van de gemeente Beekdaelen uit aan Louis Cordewener. Dit als blijk van waardering voor zijn grote sociale betrokkenheid en tomeloze inzet als vrijwilliger, waar dan ook in het dorp.

Ter illustratie een greep uit zijn vrijwilligerswerk: bestuurslid van 'De Vrienden van Wijnandsrade', betrokkenheid bij werkzaamheden en initiatieven van onze kerkgemeenschap (waaronder het mee uitbrengen van het parochieblaadje), lid van de klusgroep die zich elke donderdag treft in 'Sportpark Cortenraad', contactpersoon namens 'R.K.V.V. Wijnandia' bij de gemeente Beekdaelen, het planten van zonnebloemen langs de route van de poëziewandelingen in en rondom Wijnandsrade, actief medewerker van dorps- en schooltuin 'Het Paradijsje' en onlangs

Wijnandsrade

nog de initiatiefnemer tot en vrijwilliger bij de appelsapactie van 'R.K.V.V. Wijnandia'.

Louis is voor de gemeenschap van Wijnandsrade in zijn algemeenheid en het plaatselijke verenigingsleven in het bijzonder van onschatbare waarde.

Ook als 'De Vrienden van Wijnandsrade' mogen wij dankbaar gebruik maken van zijn tomeloze inzet en aanstekelijke enthousiasme en energie.

Dus mede namens onze vereniging: van harte proficiat!

Het bestuur

V.l.n.r.: Robin Luyten van de Veldkretzers, burgemeester Eric Geurts en Louis Cordewener.

De trotse opa Louis tussen zijn kleindochters Ise (links) en Fem.

SPRONCKEN
KOUDETECHNIEK
KOELEN - VRIEZEN - AIRCONDITIONING

Hoofdstraat 45 A
6333 BE Schimmert
Tel: 045 - 4042348

www.sproncken.nl
info@sproncken.nl

AAN DE
MEULE
RESTAURANT

DIT IS DÉ KRACHT VAN FRISSEN

TUIN&PARKMACHINES

VEEGMACHINES

INDUSTRIEMACHINES

REINIGINGSMACHINES

mens. kennis. machines.

Frissen Groen Techniek B.V.
De Valkenberg 15 | 6301 PM
Valkenburg aan de Geul
+31 (0)43 - 60 89 200
www.frissen-groentechniek.nl

FRISSEN
GROEN TECHNIEK

Drenverie

in de Wiest

Proef & Geniet

Wissengrachtweg 6a Hulsberg

Dagbesteding

Educatie

Veehouderij

Terras / Winkel

*Zorgboerderij
A Gen Ling*

Openingstijden:
ZOMER en WINTER
Ma. t/m vrij: 10.00-17.00 uur
Zaterdag GESLOTEN
m.u.v. groepen op afspraak

VLOK ERKEND

**KLUSSENBEDRIJF
W. Maessen V.O.F.**

Verricht alle onderhoudswerkzaamheden in
en rond het huis en bedrijfspanden

Biedt uitkomst aan:

- Particulieren
- Kantoren
- Bedrijven
- Scholen
- Instellingen

Geen voorrijkosten

Alleen de gewerkte uren worden in kosten gebracht

Swier 75

6363 CL Wijnandsrade

Tel: 045 524 47 42 Mob: 065 36 75 654

E-Mail: wj.maessen@home.nl

De Osseploeg

Natuurlijk leuks voor binnen en buiten

www.osseploeg.nl

Hubert Vijgen (1873-1902) van de Vink, deel 1

En de beginjaren van 'De Vriendenkring'

Inleiding

In verband met een bijzondere erfenis die begin 2017 de St. Pancratiusparochie van Munstergeleen van de ondergang redde kwamen wij er al even over de spreken: over de zogenaamde Huntjens-boerderij op de Vink (nr.3)⁶. Met name over het echtpaar Hendrik Joseph (roepnaam Joseph) Vijgen (1836-1905) en Maria Catharina (Philomena) Haartmans⁷ (1843-1921) dat daar sinds hun huwelijk (1871) woonde. Philomena was daar als jong dienstmeisje in de kost gekomen bij haar ongehuwde oom Caspar Hubert L'Ortye (1813-1889) en zou later ook zijn boerderij erven. Joseph Vijgen was afkomstig uit Heerlen (Vrank) en aldaar geboren als op één na jongste zoon van landbouwer Nicolaas Joseph Vijgen en Johanna Clara Voragen die later naar de Heihof in Nieuwenhagen verhuisden. Uit het huwelijk van Joseph Vijgen en Philomena Haartmans werden op de Vink vijf kinderen geboren: Nicolaas Joseph (1872), Johannes Hubertus Wilhelmus (1873), Maria Philomena Angelina (1875), Maria Johanna Carolina (1876) en Maria Hubertina Josephina Carolina (1879). De jongste, Carolina Vijgen (1879-1963) zou op de Huntjens-boerderij op de Vink blijven wonen en aldaar door haar huwelijk (1913) met de van Overheek afkomstige Hendrik Huntjens (1886-1983) voor een nageslacht zorgen. De op één na jongste Paulina (1876-1952) trouwde in 1907 met Jan Jakob Hubert Meens (1861-1929) en zou in Klimmen voor een nageslacht zorgen. De middelste dochter Angelina (1875-1954) trouwde in 1899 met Jan Wijnands (1869-1938) uit Sibbe, van 1918 tot 1935 burgemeester van Oud-Valkenburg (waartoe Sibbe indertijd behoorde) en zou aldaar voor een nageslacht zorgen.

Rond de eeuwwisseling bekleedde vader Joseph Vijgen in de gemeente Wijnandsrade de functie van wethouders. Uit zijn nalatenschap is een afschrift van de provinciale goedkeuring van het besluit van de Wijnandsraadse gemeenteraad d.d. 27 september 1898 bewaard gebleven, waarin men akkoord ging met de vastgesteld jaarwedde van 20 gulden voor een wethouder in die gemeente. Als zodanig had hij ook een afschrift in bezit van de door de gemeenteraad van Wijnandsrade op 28

⁶ Bulletin Wijnandsrade 37 (2018) 62 blz. 23-31 vgl. ook Mariska Jansen: *Boerderij Huntjens op de Vink* in Bulletin Wijnandsrade 5 (1986) 8, blz. 209-213.

⁷ Ook wel als Hartmans of Haertmans gespeld.

⁸ Limburger Koerier dd. 26 juli 1900.

maart 1889 vastgestelde algemene Politieverordening⁹. In 1893 en 1899 werd Joseph Vijgen samen met Adam Damoiseaux (1826-1907) uit Laar herkozen als gemeenteraadslid¹⁰. Ook was Joseph lid van de commissie tot wering van schoolverzuim. Als zodanig werd hij in 1902 opgevolgd door Jan Nicolaas Weijers (1850-1906) uit Swier¹¹.

Hubert bij de Montfortanen

De oudste zoon van het echtpaar Vijgen-Haartmans van de Vink werd net een half jaar oud; hij kwam op 9 december 1873 te overlijden. Hun op één na oudste zoon zou ook niet oud worden (28), maar leek aanvankelijk een veelbelovende toekomst tegemoet te gaan. Over deze Johannes Hubertus Wilhelmus (roepnaam Hubert) Vijgen gaat dit artikel. Hubert werd op 8 november 1873 op de Vink geboren, een maand voor het overlijden van zijn broertje. Hij doorliep de lagere school in Wijnandsrade, die toen geleid werd door Mathijs Lindelauf (1850-1885) en toen nog aan de Oudenboschstraat lag (voormalige gemeentehuis); na Lindelaufs vroegtijdig overlijden werd hij als hoofd der school opgevolgd door Frans Eijck (1860-1928)¹².

Blijkbaar kon Hubert goed leren, want in 1894-1895 komen wij hem tegen als student op Rolduc (Kerkrade)¹³. Uit die periode is zijn exemplaar van het 'Recueil de prières journalières à l' usage du Séminaire de Rolduc' (1883) bewaard gebleven, evenals een 'Manuel de Dévotion ou Recueil des Pieux Exercices' uit dezelfde periode. Eind 1894 komen wij hem tegen in Meerssen. Vanuit die plaats schrijft hij namelijk als eenentwintigjarige een nieuwjaarsbrief aan zijn 'lieve ouders' (en zussen) op de Vink, een brief die hij ondertekent met Hubert, 'Uw innigen Zoon en broeder', met de toevoeging: 'gez(elschap) van Maria'. Daarmee worden de Montfortanen bedoeld die in 1887 in Meerssen een noviciaat hadden gevestigd. De Franse Montfortanen waren enkele jaren eerder in het nabijgelegen Schimmert neergestreken. Door de anti-religieuze maatregelen van de

⁹ Met dank aan Frank van Puyvelde uit Wijnandsrade die me deze, evenals de andere hierna nog te noemen geschriften eind 2022 ter beschikking stelde.

¹⁰ Limburger Koerier dd.20 en 22 juli 1893 resp. 29 juni 1899.

¹¹ Limburger Koerier dd. 19 juni 1902.

¹² Jack Jetten: *de geschiedenis van het schoolwezen in Wijnandsrade* in Wijnandsrade BinnensteBuiten (2007) met name blz. 95-100 (Lindelauf) en 100-111 (Eijck).

¹³ Jubileumboek: *Rolduc in Woord en Beeld* (1902): Naamlijst der leerlingen van Rolduc van 1843 tot 1901 (blz. 35); Jubileumboek Rolduc 1843-1943 (Kerkrade 1948) blz. 325.

Derde Republiek waren zij gedwongen hun vaderland te verlaten en op zoek te gaan naar een nieuw onderkomen. Zo waren zij in het najaar van 1881 in Schimmert terechtgekomen, waar zij een grote boerderij (huize Willems) betrokken. Al gauw werd huize Willems te krap voor een combinatie van apostolische school, noviciaat en scholasticaat. Zonder de twintig externe leerlingen van de apostolische school telde het huis op 21 september 1883 drieëndertig bewoners: vier paters, drie broeders, tien scholastieken en zestien novicen. Vanwege de snelle groei werd in 1883 een stuk grond gekocht 'Op de Bies', waarop een nieuw klooster werd gebouwd. In 1884 verlieten de scholastieken huize Willems, terwijl de novicen er nog tot 1887 bleven, toen zij in Meerssen een eigen onderkomen betrokken¹⁴.

De komst van de Montfortanen naar het nabijgelegen Schimmert trok de nodige aandacht, vooral omdat er al meteen heel wat mijlpalen gevierd konden worden: in 1883 begon de eerste Nederlander (Limburger) aan zijn noviciaat (Hubert Liedekerken); begin 1888 werd de stichter van de Montfortanen (Louis-Marie Grignon de Montfort) zalig verklaard; eind dat jaar werd de eerste Nederlandse Montfortaanse priester gewijd (Alfons Kerckhoffs), een paar jaar later gevolgd door Frits Houben uit Munstergeleen (1892) en Frans Worms uit Stein (1893). Een andere feestelijke gebeurtenis was de inkleding van de eerste afgestudeerden van 'St. Marie' op 26 juli 1889. 'Met zijn vijven betraden zij de kapel met op de armen een zwarte toog met zwart koord. Nadat toog en koord gezegend waren, verliet het vijftal de kapel om korte tijd later, gekleed in toog en koord, terug te keren tot begrijpelijke ontroering van familieleden en verdere aanwezigen'. In 1898 legden acht Nederlandse novicen hun geloften af¹⁵.

Hubert vertelt in zijn brief over de Kerstviering van 1894 tijdens zijn noviciaat in Meerssen. 'Wij stonden om half twaalf op en om twee uren gingen wij weer te rusten. Onze kapel was heerlijk verlicht en versiert. Links van het altaar hadden wij eene grot aangebracht; deze verbeeldde het stalletje van Bethleem voor, en was van papier vervaardigd'. In zijn brief vertelt hij verder dat zij normaal gesproken met zijn drieën een kamer deelden. 'Dikwijls zijn wij nu met zijn vieren, want over eenige weken had ik een weinig influenza'. Het was er alles behalve luxueus. Toen hij eens op een nacht wakker werd 'hoorde (ik) wat trippelen in de kamer. Spoedig ontstook ik mijne lamp, en wat zag ik een muisje liep

¹⁴ Jan Mathijs Schoffeleers SMM: *Montfortanen in de Lage Landen – en klein arm gezelschap 1881-2006* (Tilburg 2006) blz. 57-63.

¹⁵ ibidem 76-77.

over de planken en toen zij mij gewaar werd, koos zij het hazenpad door de schoorsteen’.

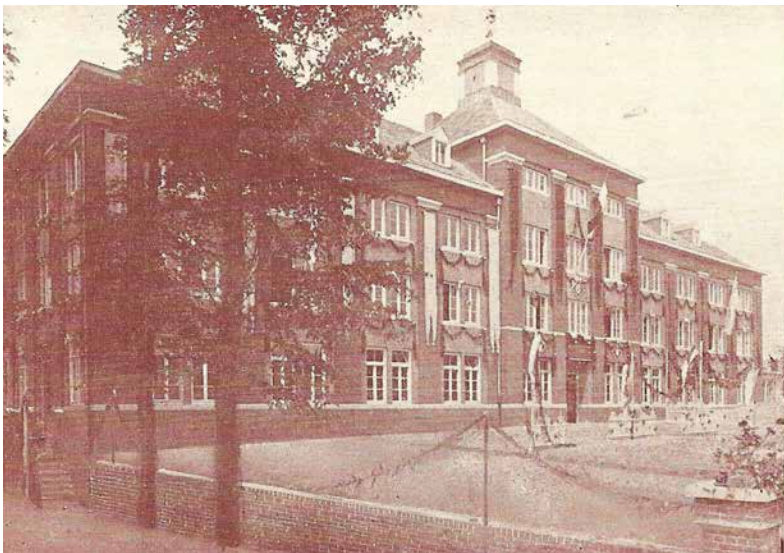
Vreemd eigenlijk: datzelfde studiejaar 1894-1895 komen wij hem (zoals gezegd) ook tegen in Rolduc. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de problemen waarmee de Montfortanen te maken kregen in verband met de militaire dienst van hun studenten. Vanaf 1891 konden de Nederlandse scholastieken volstaan met een paar dagen college volgen op het bisschoppelijke seminarie. Hun namen werden dan aan de lijst van seminaristen toegevoegd en daarmee was hun vrijstelling gewaarborgd¹⁶. Huberts keuze voor de Montfortanen kan niet alleen ingegeven zijn door de eerste successen die zij al meteen na hun vestiging in Schimmert boekten (de mijlpalen waarover al even sprake was), maar misschien ook door het voorbeeld van zijn iets jongere dorpsgenoot Joseph Luijten (1876-1966) van de Blauwe Steen. Al op heel jonge leeftijd was die naar de Montfortanen in Schimmert gegaan. Nadat hij zijn middelbare studies al achter de rug had werd hij op zijn veertiende (bij de Montfortanen) ingekleed. Een paar maanden na zijn vijftiende legde hij zijn eerste geloften af, studeerde vervolgens filosofie en theologie in Schimmert en Cyrville, en slaagde ook daar met glans. In oktober 1895 werd hij, nauwelijks negentien jaar oud, leraar aan de apostolische school in Pontchâteau. Een week na zijn drieëntwintigste verjaardag, op 29 juni 1899, ontving hij met dispensatie van Rome de priesterwijding te Nantes en werd hij datzelfde jaar docent in Cyrville. Het noodlot wilde dat zijn professoraat te Cyrville samenviel met de heftige disputen over de nieuwe constituties van de congregatie tussen Fransen en Nederlanders, die ertoe leidden dat veel Nederlanders de congregatie verlieten en overgingen naar de seculiere clerus. Terwijl tot ongeveer het jaar 1900 niemand, geen Fransman en geen Nederlander, enige toekomst zag in Nederland, begon Luijten kritische vragen te stellen. Hoe kon het bijvoorbeeld dat de congregatie in Canada vanaf het eerste begin ingeschakeld was in de diocesane zielzorg, terwijl in Nederland zoiets niet mogelijk werd geacht? Hoe dan ook, Luijten trad uit in 1902 en werd seculier priester in Amerika. Hij hield tot aan zijn dood in 1966 nauw contact met de Nederlandse provincie en stichtte meerdere studiebeurzen voor hulpbehoevende studenten van St. Marie (in Schimmert)’¹⁷.

¹⁶ ibidem blz. 77.

¹⁷ Jos. L’Ortye: *De “Amerikaansche Weldoenster” van onze kerk* in Bulletin Wijznandsrade 33 (2014) nr. 53, blz. 33-48; Schoffeleers: *Montfortanen in de Lage landen* a.w. blz. 83.

Huis Willems in Schimmert, waar het Noviciaat, Scholastikaat en de Apostolische School in 1881 werden ondergebracht (bron: Gedenkboek Apostolische School Ste Marie).

De Apostolische School 'Sainte Marie' Op de Bies in Schimmert, bij de inzegening op 4 juni 1928 (bron: Gedenkboek Apostolische School Ste Marie).

Wijnandsrade

Uit zijn bewaard gebleven brief blijkt ook dat Hubert priester hoopte te worden. Naast de gebruikelijke (nieuwjaars-)wensen (ook 'aan de heele Vink bijzonder aan J. Coenen') vraagt hij God zijn ouders gezondheid en krachten te schenken en bidt hij dat God hun dierbare leven zou verlengen 'om aanwoordig te zijn bij mijn eerste heilig Misoffer. Ja, beminde ouders en zusters, laten wij God bidden opdat Hij ons de genade schenke dan nog allen bijeen te zijn, want als U ooit eene volle vreugde zult genieten, dat zal wel geloof ik op dit oogenblik zijn. Wat geluk hebben de ouders niet wijl zij hun zoon, en dat hun innigen (enige, red.) zoon aan het altaar zien staan om er den Koning der Koningen te doen neerdalen. Ja, moge de goede God U deze plechtigheid laten bijwonen'.

Ook vraagt hij in zijn brief dat 'als iemand naar mij toe komt, brengt een paar priesterbandjes mee', waarmee waarschijnlijk priesterboorden worden bedoelt. Hij was toen blijkbaar al ingekleed.

Hubert bij de Vriendenkring

Wat er vervolgens gebeurd is, weten wij niet; feit is dat hij vlak daarna zijn toekomstplannen op de een of andere manier in duigen heeft zien vallen. Eind negentiende eeuw komen wij hem immers als 'ambtelos burger' tegen, als hij weer op de ouderlijke boerderij op de Vink is teruggekeerd. In het Wijnandsraadse bevolkingsregister komen wij hem in het boek over de periode 1900-1908 (bladzijde 73) tegen als landbouwer wonend (bij zijn ouders) op de Vink (A nr. 82). Neef Jacob Hubert Bindels (1838-1912) woont dan bij hen in¹⁸. Toch zijn de banden met het 'Montfortaanse' verleden niet helemaal doorgeknipt, gezien de culturele activiteiten die hij sinds 1898 ontplooit. Eind dat jaar (bij gelegenheid van de jaarlijkse 'St. Stephanuskermis') werd in het schoollokaal van Wijnandsrade door toneelclub 'De Vriendenkring' (onder andere) het historisch treurspel in twee bedrijven 'Het huis van Valkenburg' opgevoerd, geschreven door de reeds genoemde pater Alphons Kerckhoffs SMM (1864-1943) uit Beeker-Genhout, de eerste Nederlandse priester-Montfortaan. Geprotest in 1883 en in 1888 in Luik tot priester gewijd was hij aanvankelijk leraar aan de apostolische school in Schimmert. Van 1901 tot 1919 was hij als missionaris in Denemarken werkzaam, om na zijn terugkeer in Nederland acht jaar lang in de H. Landstichting in Nijmegen te werken. In 1928 werd

¹⁸ RHC 'Rijckheyte' Heerlen: GAR: bevolkingsregister Wijnandsrade 1879-1904 (blad 156); 1900-1908 (blad 73); 1907-1921 (blad 71), 1910-1920 (blad 77); Jacob Hubert Bindels (1838-1912), geboren in Schaesberg (Lichtenberg) als zoon van Jan Theodoor Bindels en Maria Elisabeth L'Ortye, toentertijd pachters op (kasteel-)hoeve Neubourg te Gulpen.

hij overste in Egmond aan Zee, tevens pastoor aldaar. Eind 1943 kwam hij op negenenzeventigjarige leeftijd in Heerlen te overlijden. Hij was nog student toen hij een biografie van de stichter van de Montfortanen schreef, het eerste in de Nederlandse taal¹⁹.

Volgens de vooraankondiging vormde het 'bekende drama van den eerwaarde Pater Kerkhoffs' het 'hoofdstuk' (hoofdgedeelte) van de 'grootte tooneelvoorstelling met concert'. Dat concert werd verzorgd door de plaatselijke fanfare St. Caecilia²⁰. De tekst van het stuk is bewaard gebleven in een aan 'H. Vygen' toebehorend schriftje met een harde rode kaft. Op de titelpagina staat handgeschreven: 'Het huis van Valkenburg / door A. Kerkhoffs / Historisch Treurspel / in / II Bedrijven / Anno 1240 / Het tooneel verbeeldt eene galerij in het kasteel van 'Isenberg' bij Coblentz²¹ / opgevoerd te Wijnandsrade / den 26 Dec. 1898 door de Vriendenkring'. Op de tweede pagina vinden wij de 'dramatis personae': 'Adolf van der Mark, heer van Isenberg; Jan van Werner, zijn luitenant; Boudewijn van Geneffe, heer van Visé; Walter, bediende van Adolf; Bruno, gevangenbewaarder van Adolf; Dirk en Rambold, handlangers van J. v. Werner; graaf Waleram I van Valkenburg; Koenraad van Beeck, tempelridder, Diederik van Altena en Waleram van Altena, neven van Waleram I; Arnold van Loos, Alexander van Wijlre en Goswijn van Heer, ridders; vaanderdrager, soldaten, trompetter'. In totaal gaat het om drieëntachtig pagina's (hand-)geschreven tekst.

Wordt vervolgd.

Jos L'Ortye
pastoor

¹⁹ John van Oss SMM: *Pater Alfons Kerckhoffs* in Montfortaans Infoblad 'Wijzer' 30 (2020) nr. 1 blz. 10; vgl. Schoffeleers: *Montfortanen in de Lage Landen* a.w. blz. 61.

²⁰ Limburger Koerier dd. 24 november 1898.

²¹ hoewel er nadrukkelijk aan is toegevoegd dat dit kasteel bij Koblenz ligt, moet dat toch op een misverstand berusten; eerder zal de Isenberg of Isenburg bij Hattingen bedoeld zijn, tussen 1193 en 1190 gebouwd door Arnold von Altena en zijn broer Adolf, aartsbischop van Keulen.

Wijnandsrade

Live your own style!

KAPSALON LA VIE PETIT

OPFERGELTSTRAAT 14 • 6363 BW WIJNANDSRAD • T. 045 577 88 80

WWW.LAVIEPETIT.NL

Triple P
verzekeringen

www.triplepverzekeringen.nl

**Triple P verzekeringen,
uw verzekeringskantoor in Wijnandsrade.**

Wanneer hebt u uw verzekeringsman of -vrouw voor het laatst gezien? Persoonlijk contact heeft, helaas vinden wij, grotendeels plaatsgemaakt voor contact via telefoon, e-mail, het chatvenster op een website en whatsapp. Triple P verzekeringen gaat terug naar de basis. Het begint voor ons altijd met een gesprek bij u thuis aan de keukentafel.

Patrick Heijnen
T 06 - 10 09 4276

Patrick Kleijkers
T 06 - 50 29 47 90

Medisch specialistische zorg en lasertherapie

Drs. Simone Mulkens en dr. Peter Mulkens

DERMATOLOGIE

Huidziekten
Aambeien
Huidkanker

PIJNBESTRIJDING

Acute of chronische pijnklachten aan
o.a. rug, nek, schouders

PLASTISCHE CHIRURGIE

Ooglidcorrectie
Botox- en fillerbehandelingen
Operatieve verrichtingen bij huidkanker

KNO

Ontstekingen en infecties
Snurklachten
Chronische neusverstoppingsklachten
Allergieën, hooikoorts
Gehoörproblemen

VAATCHIRURGIE

Spataders

HAND- EN POLSCHIRURGIE

Carpaal Tunnel Syndroom
Ziekte van Dupuytren
Triggerfinger
Quervain
Ganglion
Pees- en gewrichtsklachten

LASERTHERAPIE

Ontharing
Acne
Huidverbetering
Couperose, rosacea
Schimmelnagels

VERGOEDING

Met een verwijzing van de huisarts worden de kosten voor medisch specialistische zorg, net als in het ziekenhuis, vergoed door de zorgverzekeraar. Hou hierbij wel rekening met het eigen risico.

Schuureikenweg 60 | Hoensbroek | T 045-2080887 | www.mosaderma.nl

Overzicht begunstigers

Adverteerders	Sponsors
1. Luijten Groentechniek BV	1. Smink Architecten Hulsberg
2. Petit Verbindt	2. Huisartsenpraktijk Hobus P.P.M.
3. Kliniek Mosaderma	3. Picoplast Wijnandsrade
4. Kapsalon La Vie Petit	4. Fysiotherapie Praktijk Jopie Diederer
5. De Naamse Steen Wijnandsrade	5. Gitek Sport Nuth
6. Kembit Wijnandsrade	6. Verloskundigen Greven/ Slabbers
7. Webwinkel Natuurlijker Leven	7. Wijnhuis L'Ambiance Hulsberg
8. Rijsschool Roger	8. Transpo Nuth
9. Erwin Marell Verhuur Nuth	9. Moonen Bouw BV Nuth
10. WRM Makelaars Wijnandsrade	10. Adviesbureau Storms Nuth
11. Tuincentrum/Bloemisterij De Osseploeg	11. Marell Elektrotechniek
12. Koudetechniek Sproncken Schimmert	12. Haleco Nuth
13. Herberg De Haversack Nuth	13. Boerenbond Nuth
14. BCW Transport	14. Autobedrijf Mennens
15. Bouwbedrijf Gerards	15. Rododak Wijnandsrade
16. Heuts Assurantiën Nuth	16. ABACUS bijlessen
17. Klussenbedrijf Maessen	17. RVK Bouwconsult
18. DAS Montage	
19. Zorgboerderij "A Gen Ling"	
20. Krutzen Installaties	
21. Restaurant De Meule	
22. Preuverie In de Wiesj	
23. Brasserie Kasteel Wijnandsrade	
24. Motorenrevisie Steins	
25. Triple P verzekeringen	
26. L'Ortye Tuin Deco Bouw	
27. Frissen Groen Techniek	
28. Menvita Wijnandsrade	

'De Vrienden van Wijnandsrade'

Opgericht op 22 december 1981 als 'De stichting Vrienden van Wijnandsrade', sinds 1994 notarieel geregistreerd als een heemkundevereniging.

Rekeningnummer

NL 57 RABO 0137 7984 90 voor donaties en de betaling van boeken (e.d.).

NL 43 RABO 0137 7363 71 voor de betaling van de contributie, ten name van 'Vrienden van Wijnandsrade'.

Website: www.vriendenvanwijnandsrade.nl

Contact: info@vriendenvanwijnandsrade.nl

Bestuur

In het bestuur van 'de Vrienden' hebben momenteel zitting: Rein Borggreve, Louis Cordewener, Wilfried Dabekaussen, Nicolle Driessen, Hubert Gerards, Karien Goessens-Schrijen, Pie Hobus, Jack Jetten, Henk van Malkenhorst (secretaris a.i.), Math Marell, Wiel Oehlen, Leon Rijkx (voorzitter), Marlou Vromen-Kleintjens (penningmeester).

Erevoorzitters

F. Cortenraad, W. Dabekaussen, J. Jansen (†).

Ereleden

J. Berger, H. Beckers (†), H. Binderhagel, T. Bloebaum-Habets (†), E. Brongers (†), E. Coenen-Vaessen (†), G. Cox, J. Habets (†), M. Jansen, J. Jetten, T. Kickken-Senden (†), R. Krikke, H. Kuijpers, J. Luijten, H. van Malkenhorst, M. Marell, R. Marell, Z. Marell (†), Z. Meessen, W. Oehlen, J. L'Ortye, J. en A. Pijls-Emonds, Chr. Rutten, D. Schmalschläger, E. Steins, A. Teheux, H. Vos, J. van der Zee (†).

